

Aktorka Wanda Michałek przygotowuje wystawę z okazji 60-lecia TL „Bajka”, której wernisaż odbędzie się w sobotę w budynku Kongresu Polaków w RC.

PRZYGOTOWANO DWADZIEŚCIA PIĘĆ MIEJSC

Jak studiować, to w Polsce

CZ. CIESZYN (hs) – Sieć prestiżowych uczelni, jaką może się pochwalić Polska, oraz stypendium rządowe, dzięki któremu można przyzwoicie utrzymać się podczas studiów w największych polskich ośrodkach akademickich, to spora zachęta dla osób starających się o miejsce w polskich szkołach wyższych.

Również w tym roku Konsulat Generalny RP w Ostrawie wraz z Kongresem Polaków w RC organizują rekrutację na studia wyższe do Polski. Przygotowanych jest 25 miejsc dla kandydatów z Republiki Czeskiej. Do wyboru mają oni 103 kierunki studiów. Zgłoszenia (wypełniony wniosek w dwu egzemplarzach oraz załączniki) trzeba złożyć w Kancelarii KP do 28 marca br.

– Dla kandydatów przygotowujemy spotkanie organizacyjne – zapowiedział **Roman Kaszper**, szef Kancelarii KP. – Zainteresowani powinni stawić się jutro, w piątek 14 marca, o godz. 10 w auli Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie. Gośćmi spotkania będą **Jerzy**

Kronhold, Konsul Generalny RP w Ostrawie, **Agnieszka Fedorów**, wicekonsul ds. Polonii oraz **Tadeusz Wantuła**, przewodniczący Komisji Szkolnej Kongresu Polaków.

Egzaminy na studia odbędą się najprawdopodobniej pod koniec kwietnia. Wcześniej odbędzie się rozmowa kwalifikacyjna, której celem jest zaznajomienie przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej z poszczególnymi kandydaturami oraz weryfikacja złożonych wniosków. Wniosek, wykaz kierunków oraz przedmiotów do egzaminu można odebrać osobiście w Kancelarii KP. Szczegółowe informacje można uzyskać na stronach internetowych: www.polonica.cz.

60 lat bawi i uczy najmłodszych

CZ. CIESZYN (hs) – Przed sześćdziesięciu laty, 2 marca 1948 roku w orłowskim Gimnazjum odbyła się pierwsza premiera Teatru Lalek „Bajka”. **Ferdynand Król**, pierwszy jego kierownik, wyreżyserował sztukę Marii Kownackiej „O szewczyku Dratewce”. Od tego czasu „Bajka” bawi, uczy, a przede wszystkim daje możliwość kontaktu z żywym polskim słowem wielu pokoleniom.

Już w najbliższą sobotę o godz. 16 rozpoczną się uroczystości jubileuszowe. Najpierw w siedzibie teatru na ul. Strzelniczej goście obejrzą będą mogli uroczystą premierę spektaklu „Krzesiwo”. Scenariusz Hanny Januszewskiej na podstawie

baśni H. Ch. Andersena wyreżyserował długoletni współpracownik „Bajki”, dyrektor Teatru Cieszyńskiego, **Karol Suszka**. Muzykę do jubileuszowego spektaklu przygotował **Andrzej Macoszek**, a scenografię i lalki zaprojektowała **Halina Szkopek**. Po spektaklu w budynku Kongresu Polaków odbędzie się wernisaż wystawy, którą przygotował zespół teatryku przy współpracy z Ośrodkiem Dokumentacyjnym KP.

– W związku z tym, że mamy bardzo ciasną salę teatralną, na uroczystości jubileuszowe mogliśmy zaprosić ograniczoną ilość osób – zapowiedziała **Pawelka Niedoba**, kierownik TL „Bajka”. – Resztę

naszych kochanych widzów zapraszamy bardzo serdecznie na spektakl, który odbędzie się 28 marca o godz. 17.

Prezydent Klaus odwiedził Polskę

WARSZAWA (mro) – Symboliczny wymiar miała druga, po bratysławskiej, zagraniczna podróż prezydenta **RC Václava Klausea**. We wtorek spotkał się on w Pałacu Namiestnikowskim z prezydentem RP **Lechem Kaczyńskim**. W trakcie spotkania obydwa mężowie stanu złożyli oświadczenia dla mediów.

Prezydent Kaczyński powiedział m.in., że rozmowa dotyczyła spraw związanych z problemami politycznymi, które pojawiają się na spotkaniu NATO na początku kwietnia w Bukareszcie. Podkreślając bardzo dobre interpersonalne relacje z prezydentem **RC, L. Kaczyński** powiedział: – *Krótko mówiąc, tym lepiej, że zdarza się tak, że przywódcy krajów, które nie mają naprawdę żadnych sprzecznych interesów, miały odmienną historię, ale narody są do siebie zbliżone etnicznie, są bezkonfliktowe, jeżeli chodzi o historię i poprzednie wieki, te narody w końcu zaczęły ze sobą bardzo blisko współpracować. Chciałem wyrazić nadzieję, że tak będzie i w następnych latach (...).*

Plan matur gotowy

PRAGA/CZ. CIESZYN (dc) – Minister szkolnictwa **Ondřej Liška** przedstawił na wtorkowej konferencji prasowej ostateczny plan reformy egzaminu maturalnego. Egzamin będzie się składał z części szkolnej oraz części wspólnej. W 2010 r. maturzyści w ramach części wspólnej zdawać będą obowiązkowo egzaminy z języka czeskiego oraz języka obcego bądź matematyki. Od 2012 r. będą obowiązkowe trzy przedmioty – język czeski, język obcy oraz – do wyboru – matematyka, podstawy nauk społecznych lub informatyka. Maturzyści będą mogli również wybrać stopień trudności egzaminu.

Na trudniejszy będą się decydowali zwłaszcza uczniowie wybierający się na studia wyższe.

Jakie miejsce będzie miał w tym układzie egzamin z języka polskiego w szkołach z polskim językiem nauczania? – *Z dotychczasowych informacji wynika, że język polski będzie obowiązkowym przedmiotem szkolnej części egzaminu maturalnego* – powiedział „GL” rzecznik prasowy Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania w Cz. Cieszynie, **Władysław Kubień**.

Nogoda

CZWARTEK – Zachmurzenie zmienne z lokalnymi opadami deszczu, w górach śniegu. Lokalne burze. Temperatura w nocy od 5 do 1 st. C, w dzień od 6 do 10 st. C.

PIĄTEK – Zachmurzenie umiarkowane do dużego, lokalne opady deszczu, w górach śniegu. Temperatura w nocy od 3 do -1 st. C, w dzień od 6 do 10 st. C.

OD 1 MAJA KAŻDE DZIECKO MUSI MIEĆ W SAMOCHODZIE SWOJE MIEJSCE

Już tylko półtora miesiąca rodziny wielodzietne (lub inne osoby, przewożące samochodem większą liczbę dzieci) mogą korzystać z wyjątku z ustawy nr 361/2000 Dz. U. Od 1 maja bowiem tracą one ważność. Chodzi o art. 6, na podstawie którego można było dotąd, z wyjątkiem autostrad i dróg szybkiego ruchu, przewozić na tylnych siedzeniach samochodu bez zabezpieczenia dzieci powyżej lat 3, jeżeli było ich więcej niż miejsc wyposażonych w pasy bezpieczeństwa lub foteliki. Wyjątek obejmował również pojazdy wożą-

ce dzieci do przedszkoli lub szkół oraz na imprezy sportowe, kulturalne i towarzyskie, pod warunkiem, że pojazd poruszał się nie szybciej niż

Foteliki bez wyjątku

70 km na godz. Obowiązek przewożenia dzieci z użyciem zabezpieczenia - fotelika, podstawki, u starszych dzieci (powyżej 150 cm wzrostu lub 36 kg wagi) pasów - obejmuje pojazdy posiadające maks. 8 siedzeń, nie licząc miejsca dla kie-

rowcy. Za niedostosowanie się do przepisu grożą kierowcy dwa punkty karne.

Wydział Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (BESIP) w Ministerstwie Transportu RC zwraca uwagę na to, że corocznie ginie na drogach 15-20 dzieci podróżujących w samochodach osobowych.

W ub. r. było ich 16, w tym 6 przewożonych bez zabezpieczeń. Za rażący przykład ignorowania podstawowych zasad przewożenia dziecka w samochodzie należy uznać następujący wypadek drogowy. **Ciąg dalszy na str. 2**

SEJMIKI GMINNE NA X ZGROMADZENIE OGÓLNE KONGRESU POLAKÓW

GMINA	MIEJSCE	DATA I GODZINA
Sucha Górna	Świetlica PZKO Sucha Górna	13. 3. 2008, godz. 16.30
Trzeciež	Świetlica PZKO Trzeciež	13. 3. 2008, godz. 17.00
Šmítowice	Urząd Gminny Šmítowice	14. 3. 2008, godz. 17.30
Rzeka	Dom Kultury Rzeka	16. 3. 2008, godz. 15.00
Ostrawa	Budynek Technoprojektu Ostrawa, Havlíčkovo nábřeží 38, nr pokoju 410, IV piętro	18. 3. 2008, godz. 17.00

Obwód Cieszyński PZKO zaprasza wszystkich serdecznie na

Koncert jest częściowo wsparty finansowo przez miasto Czeski Cieszyn.

KONCERT ZBIGNIEWA WODECKIEGO WRAZ Z LAUREATAMI FPD

Teatr w Czeskim Cieszynie 27 marca 2008 godz. 19.00

Bilety po 200 kc do nabycia w bibliotece przy ul. Havlíčka i w księgarni przy ul. Čapka w Czeskim Cieszynie.

Znad Wisły

■ Po prawie pięciu miesiącach od wyborów 60 proc. Polaków popiera Platformę Obywatelską – wynika z sondażu przeprowadzonego przez PBS na zlecenie „Gazety Wyborczej”. PiS otrzymało 23 proc. głosów. Według gazety, takiego poparcia nie miała jeszcze nigdy żadna partia w III RP. Z sondażu wynika, że PO przez ostatnie dwa tygodnie zyskała 8 proc.; poparcie dla PiS w tym czasie minimalnie spadło z 24 do 23 proc. Od początku roku, według badania PBS, systematycznie traci poparcie LiD. W styczniu partia ta miała 12 proc. poparcia, obecnie tylko 8 proc. W okolicach 5-procentowego progu wyborczego jest koalicjant PO – PSL. LPR i Samoobrona mają po 1 proc. poparcia – wynika z sondażu.

■ **Sejm uczcił w środę 40. rocznicę Marca 1968 roku.** W przyjętej przez aklamację uchwale posłowie potępili „antyinteligencją i antysemitką kampanię rozpętaną przez komunistyczne władze w następstwie studenckich protestów”. Sejm wyraził uznanie i głęboki szacunek wszystkim, zwłaszcza studentom, którzy w marcu 1968 roku zaproteutowali przeciwko komunistycznej dyktaturze. „Ich zaangażowanie było czytelnym znakiem i potwierdzeniem tego, że Polacy nie pogodzili się z narzuconym im przemocą systemem” – czytamy w uchwale. Podkreślono zarazem, że źródłem i przyczyną owej kampanii „były walki frakcyjne w łonie PZPR” a „tragicznym skutkiem tej kampanii była emigracja z kraju tysięcy obywateli polskich żydowskiego pochodzenia, w tym wielu ludzi nauki, kultury i sztuki” – przypomniano.

■ **Ocaleni z Holocaustu** – blisko 30 osób ocalonych z Holocaustu m.in. dzięki pomocy niemieckiego przemysłowca Oskara Schindlera, spotka się w Krakowie w 65. rocznicę likwidacji getta. 16 marca wezmą oni udział w Marszu Pamięci, który ulicami miasta przejdzie na teren dawnego obozu w Płaszowie. W sobotę 15 marca uczestnicy zjazdu będą mogli wziąć udział w organizowanej przez Centrum Badań Holocaustu UJ dyskusji „Przeszłość – Przyszłość. Pamięć o Żydach krakowskich”, a wieczorem zostaną zaproszeni na koncert w Synagoge Tempel. Dla uczczenia 65. rocznicy likwidacji krakowskiego getta, 16 marca spod dawnej „Apteki pod Orłem” na teren dawnego obozu w Płaszowie ruszy Marsz Pamięci. Tego samego dnia uratowani z Holocaustu spotkają się z ambasadorem Izraela w Polsce oraz z polskimi „Sprawiedliwymi Wśród Narodów Świata”.

■ **Święto Trzech Króli dniem wolnym?** Marszałek Sejmu Bronisław Komorowski otrzymał w poniedziałek obywatelski projekt ustawy o ustanowieniu 6 stycznia – święta Trzech Króli – dniem wolnym od pracy. Na czele inicjatorów projektu stoi m.in. prezydent Łodzi Jerzy Kropiwnicki. Wraz z zawiadomieniem o powstaniu komitetu inicjatywy obywatelskiej i projektem ustawy, inicjatorzy projektu przekazali marszałkowi m.in. trzy tysiące podpisów. Jeśli marszałek Sejmu nie stwierdzi uchybień i przyjmie zawiadomienie, Komitet będzie miał trzy miesiące na zbieranie w sumie 100 tys. podpisów osób popierających projekt – to warunek, aby projekt trafił pod obrady parlamentu. **Opr. (mro)**

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Leszek Kalina dyryguje zespołem wokalnym „Alaudae” podczas eliminacji ostrawskich konkursu „Gymnasia Cantant”.

Dynamiczny występ »Alaudae«

OSTRAWA (mro) – Zespół Wokalny karwińskiej filii Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszyne „Alaudae” pracujący pod auspicjami Polskiego Towarzystwa Artystycznego „Ars Musica” zaprezentował się ostrawskim melomanom w regionalnych eliminacjach do konkursu „Gymnasia Cantant 2008” – we wtorek, w Domu Kultury „Akord” w Ostrawie.

„Alaudanki” pod kierownictwem dyrygenta **Leszka Kaliny** wypadły bardzo dobrze spośród czternastu innych zespołów m.in. z Ostrawy, Hawierzowa, Hulczyna, Nowego Jiczyna czy Wsecina. Rozpoczęły piosenką z przymrużeniem oka: *Włazł kotek na płotek*, kończąc się solowym „Miauuu” dyrygenta oraz śmiechem i aplauzem publiczności. Potem zaśpiewały „po naszymu” – *Sóm w stawie rybecki* i *Czerwone jabłuszko* oraz *Uciekla mi przepióreczka*. Po tych czterech utworach po polsku czwarty zabrzmiał po czesku. W nim zwracało uwagę dopracowanie szczegółów – od pełnego forte do całkowitego wyciszenia – i niezwykle wręcz widok, jakby dyrygent na niewidzialnym

„alaudofonie” wybijał poszczególne dźwięki. Zwieńczeniem piętnastominutowego występu było „Kyrrie Eleison”, wykonane z siłą, dynamicznie, wręcz pulsacyjnie. Po jego zakończeniu na widowni zerwały się oklaski i pojedyncze okrzyki: – *Brawo!*

Występujące po raz pierwszy na ostrawskich eliminacjach „Alaudanki” były zadowolone z prezentacji swoich talentów. – *Występowaliśmy tu w V kategorii – czyli wolnego występu. Jedyne jeden zespół z tej kategorii, zgodnie z regulaminem, ma szansę przejść do finałów narodowych, które będą odbywać się w dniach 26–28 kwietnia w Brnie. Organizatorzy konkursu, między innymi Unia Chórów Czeskich, dla uczestników tzw. »wolnego występu« zamierza zorganizować specjalne finały w Czeskim Krumlowie – powiedział „GL” Leszek Kalina.*

Do momentu zamknięcia niniejszego wydania „GL” jury konkursu nie podjęło jeszcze decyzji o zwycięstwie w regionalnych eliminacjach. O werdykcie i pozycji „Alaudae” poinformujemy w najbliższym numerze „GL”.

Foteliki bez wyjątku

Dokończenie ze str. 1

Miał on miejsce 8 lutego br. na autostradzie D1. W wypadku doznało ciężkich obrażeń 3-miesięczne niemowlę, przewożone w samochodzie osobowym w torbie na przednim siedzeniu koło kierowcy, w dodatku przy aktywnej poduszce powietrznej.

Zniesienie wyjątku będzie problemem dla rodzin wielodzietnych. Rodzina mająca więcej niż troje dzieci zmuszona jest kupić samochód typu MPV – te posia-

dają 6-7 miejsc. Ceny nowych samochodów MPV zaczynają się od kwoty ok. pół miliona koron, używane – jak stwierdziliśmy w jednym z ostrawskich bazarów – można kupić w granicach od 150 do 500 tys. kc. Jednak bez samochodu rodzina się dziś praktycznie nie obejdzie. – *Właśnie ze względu na zmianę przepisów musieliśmy kupić nowy samochód, nic innego nam nie pozostało – mówi pani Jola ze Stonawy, matka czwórki dzieci.* **(dc)**

Ciekawostki

Sumienny czytelnik

Zgodnie z zasadą „lepiej późno niż wcale” do biblioteki w południowej Finlandii w tajemniczych okolicznościach wróciło czasopismo wypożyczone ponad 100 lat temu.

Pochodzący z 1902 roku miesięcznik o tematyce religijnej „Vartija” został podrzucony do wypożyczalni w mieście Vantaa. – *Nie wiadomo, kiedy dokładnie magazyn wypożyczono, ani kto go zwrócił. Nie było przy nim żadnych dokumentów – powiedziała agencji Reutersa bibliotekarka Minna Saastamoinen. – Biblioteczna naklejka wewnątrz oprawy i znajdująca się na niej odręczna notatka, wykonana starożywnym charakterem pisma, wskazują, że po raz ostatni miesięcznik był wypożyczany na początku ubiegłego stulecia – dodała.*

Syntetyczne bakterie?

Naukowcy z Japonii odkryli nowy gatunek bakterii, który może żyć w lakierze do włosów. Informację na ten temat podaje pismo „International Journal of Systematic and Evolutionary Microbiology”. Odkrycia ostatnich lat pokazują, że bakterie mogą przystosować się do życia w nawet najbardziej niesprzyjających warunkach, np. w gorących źródłach czy wiecznej zmarzlinie Alaski. Teraz naukowcy z instytutu badań fizycznych i chemicznych RIKEN w Saitama w Japonii odkryli nieznaną dotąd bakterię, która może żyć w lakierze do włosów. Jak potwierdziła analiza DNA, jest to zupełnie nowy gatunek należący do rodzaju Microbacterium. Do tej pory bakterie z tej grupy wykrywano w mleku,

moim zdaniem

JACKA SIKORY

Po co babcię denerwować...

Na wielu sejmikach gminnych pada z ust członków Rady Kongresu Polaków słowo „Głos Ludu”. Nic dziwnego, to Kongres jest wydawcą naszej gazety. Czasami jednak słowa o „GL” mogą zadziwić. Jak te z ust prezesa Józefa Szymeczka, który mówił ostatnio o tym, że „Głos” może nawet skrytykować Kongres, ba, nawet napisać niepocholebnie o prezesie, gdy ten coś „spaprze”... I sala w tym momencie zamiera, co bardziej uczuciowe panie przykrywają – głęboko oburzone – otwarte z przerażenia usta chusteczką. *Jak to – skrytykować wydawcę, samego prezesa? I to w dziewiętnaście lat po rewolucji aksamitnej? Odważną mamy Radę, jeśli na to pozwala. A ty się wstydz, ty „Glosie”, ty...*

Gdyby wzrokiem można było zabijać, obecny na takim sejmiku redaktor „GL” leżałby od razu martwy. Bo to przecież nie jeden czy inny prezes coś powiedział na łamach gazety. *To w „Glosie” zaś napisali!* I w tej sytuacji to gazeta wszystkim jest winna – że dzieci i nauczyciele nie mówią po polsku, że spada liczba dzieci i że w ogóle Havłowska *blbá nálada*. Zwłaszcza zaś „Głos” jątrzy, bo pisze, że na sejmikach pojawiły się krytyczne uwagi wobec Kongresu. Że zdania w artykule to cytaty? Nie – „Głos” napisał... Świnia czy kozioł ofiarny?

A mi się przypomniał stary przebój Wojciecha Młynarskiego ze słowami: *Po co babcię denerwować, niech się babcia cieszy*. Babunia domaga się informacji, ale jej nic się nie mówi, *by była w humoru*. Ani o tym, że wujek Ziutek się powiesił, ani że kuzyneczka Ernestynka spadła z drabiny, ani o tym, że tata za manko *siedzi w kiciu* i były o tym wzmianki w prasie. Fakty te nie staną się dla babci udręka, *bowiem drukuje się dla niej osobne pismo*.

Co nie napisane, nie istnieje. Po co teren denerwować? Niech się teren cieszy!... **sikoraj@glosludu.cz**

O »Miyszaniu łowiec«

JABLONKÓW (kor) – Przygotowanie czwartej już edycji „Miyszanie łowiec” było głównym punktem marcowego posiedzenia jabłonkowskiego Ogniska Oddziału Górali Śląskich Związku Podhalan. Odbyło się ono w ub. piątek w Domu PZKO w Jabłonkowie.

Jak poinformowała nas prezes **Lenka Koźdoń**, ta ciesząca się co-

raz większą popularnością impreza folklorystyczna odbędzie się w „Dołku” w Koszarzyskach w sobotę 17 maja br. Jak co roku, goście „Miyszanie” będą mogli na własne oczy obejrzeć obrzędy związane z wypędzaniem owiec na górskie hale, a także występy zespołów i kapel ludowych z Zaolzia, Polski, Moraw i Słowacji.

Uwaga, pedofil!

CZ. CIESZYN (hs) – Rodzice i dzieci powinni zachować szczególną ostrożność. Według informacji z internetowych stron Ministerstwa

Spraw Wewnętrznych RC podanych przez rzecznika karwińskiej policji **Zlatusę Viačkovą**, czesko-cieszyński policjanci prowadzą poszukiwania nieznanego mężczyzny, który próbował wykorzystać 9-letnią dziewczynkę. Ta zaczęła krzyknąć i mężczyzna uciekł z miejsca zdarzenia.

Chodzi o ok. 30-letniego szczupłego mężczyznę, o wroście ok. 170 cm, z krótkimi, ciemnobrązowymi włosami i dłuższym zarostem na twarzy. Policja wyklucza, by to zdarzenie miało jakikolwiek związek ze śmiercią osoby, której zwłoki znaleziono w piątek w Cz. Cieszynie.

serach, jajach, mięsie, a nawet we krwi pacjentów z białaczką, w szpiku kostnym i na cewnikach. Nową bakterię nazwano Microbacterium hatanonis – na cześć japońskiego naukowca dr Kazunori Hatano, który położył wielkie zasługi w badaniu jej krewniaczek. Komórki M. hatanonis mają kształt pałeczek; najlepiej rosną w temperaturze 30 st. C i neutralnym pH.

Nierówny status

Amsterdamscy właściciele psów skarżą się na przepis zezwalający na seks w miejskim parku. Radni uzgodnili, że od września hetero- i homoseksualne pary będą mogły swobodnie uprawiać seks w Vondelpark, do którego przychodzi 10 mln osób rocznie. Jednocześnie rada zapowiedziała kary dla właścicieli psów, które będą biegać bez

smyczy po parku. – *Psy bez smyczy mogą sikać, gdzie chcą. To może być uciążliwe dla innych – tłumaczy rzecznik rady. Od początku istnienia tego parku psy biegały swobodnie. – To skandal, że właściciele psów będą karani, a seks w miejscu publicznym nie – skarży się jeden z mieszkańców Amsterdamu.*

Internet przed TV

Jak wykazał sondaż przeprowadzony przez agencję We Media/Zogby Interactive, niemal 70 proc. Amerykanów jest przekonanych, że tradycyjne media straciły kontakt z rzeczywistością, a prawie 50 proc. wiadomości o świecie czerpie głównie z Internetu. Dla 48 proc. Amerykanów internet jest najważniejszym źródłem newsów. Traktują go jako skarbnicę wiedzy, z której czerpią informacje.

W OSZCZADNICY WRĘCZONO CERTYFIKATY REGIONALNYM PRODUCENTOM Z »gorolską marką« na rynek

Na czesko-polsko-słowackim pograniczu można się już spotkać z produktami regionalnymi oznaczonymi góralską rozetą w kolorze brązowo-pomarańczowym, czyli tradycyjnym motywem zdobniczym beskidzkich górali. To produkty oznakowane marką ochronną „Górolsko Swoboda produkt regionalny®”, czyli jakościowe i autentyczne wyroby producentów żyjących w Mikroregionie „Górolsko Swoboda”.

Umowę o utworzeniu Mikroregionu podpisali przed rokiem w Oszczadnicy wójt tej słowackiej gminy, **Miloslav Šulgan**, prezes jabłonkowskiego MK PZKO, **Jan Ryłko** oraz prezes Oddziału Góralskich Związku Podhalan w Istebnej, **Piotr Kohut**. I to właśnie w Domu Kultury w Oszczadnicy w piątek 7 marca br. certyfikaty upoważniające ich do oznaczania swoich produktów marką ochronną odebrało pierwszych 17 producentów z Zaolzia, polskiej Trójwsi oraz słowackiego regionu Kisucy.

Jak to już na podobnych uroczystościach bywa, przez scenę oszczadnickiego przybytku muz przewinęli się tancerze z miejscowego zespołu folklorystycznego „Račan”, zaśpiewały panie z chóru „Ošćadnica”. I to nie tylko hymn swojej gminy, ale też sporo pieśni o miłości, w tym także „Doliny, doliny” – wprawdzie z inną melodią niż u nas, nad Olzą, ale z tymiż słowami...

– Ta ostatnia piosenka świadczy o tym, że żyjemy w jednym regionie. Bo śpiewała ją cała sala. Tworzymy jeden nierozzerwalny region, nazwany przez nas „Górolsko Swoboda” – powiedział ze sceny **Leszek Richter** z Jabłonkowa, regionalny koordynator marki „Górolsko Swoboda produkt regionalny®”. Wraz z nim stanęli na scenie wójt M. Šulgan i J. Ryłko. Ten ostatni przypomniał, że grupa przygotowująca umowę o utworzeniu mikroregionu długo zastanawiała się nad jego nazwą. – Padła najpierw nazwa „Trójstyk”, czyli „Trojmezzi”. Ale wiedzieliśmy, że to nie to – miedze, granice dzielą, a my chcemy współpracować w regionie,

który kiedyś tworzył jedną całość, w ramach jabłonkowskiej parafii. I to jako wolni, swobodni ludzie, stąd „Górolsko Swoboda”.

O produkcie regionalnym i marce ochronnej mówił L. Richter. – Od dłuższego już czasu zastanawialiśmy się nad tym, jak promować naszych producentów, ludzi, którzy mają „szikowne gorolskie rynce” i pielęgnują tradycyjne rzemiosło i rękodzielniczo ludowe. Dlatego nawiązaliśmy kontakt z działającą w Pradze organizacją pozarządową o nazwie „Regionální environmentální centrum”, która koordynuje podobne projekty w całych Czechach.

Jak dodał Richter, praskie Centrum pomogło przy wprowadzeniu marek ochronnych dla produktów regionalnych w ośmiu regionach RC, m.in. na Szumawie, w Karkonosach czy Górach Orlickich. – Przedstawiciele naszego partnera byli jednak wyraźnie zaskoczeni naszą ofertą – stwierdził Richter. – O ile w innych regionach markę ochronną przyznano siedmiu czy ośmiu producentom, i to zazwyczaj produkującym jakieś widokówki czy guziczki, u nas w pierwszej „fali” znalazła się aż siedemnastka producentów z produktami naprawdę typowymi dla naszego regionu.

A jakie ma cały projekt znaczenie? – Przede wszystkim ma promować naszych złotych, „szikownych ludzi”. A marka gwarantuje, że produkt wykonany jest przez rzemieślnika z naszego regionu, gwarantuje jakość, oszczędne i przyjazne nastawienie producenta do środowiska naturalnego, a także to, że produkt wykonany jest z surowców pochodzących z regionu i tradycyjnymi

metodami rękodzielniczymi – wyjaśnia Richter.

Markę „Górolsko Swoboda produkt regionalny®” przyznaje działająca przy jabłonkowskim MK PZKO specjalna komisja certyfikacyjna. Otrzymują ją produkty, które spełniają surowe kryteria. Chodzi zaś przede wszystkim o wyroby rzemieślnicze (z drewna, metali, lnu, wełny itp.), produkty spożywcze, rolnicze i naturalne (nabiał, przetwory mięsne, pieczywo, napoje, wełna itp.). – A to oznakowanie powinno nie tylko promować naszych producentów, ale także pomoże ograniczyć nadużywanie nazw i symboli związanych z naszym regionem – zapewnił L. Richter.

Koordynator marki wspólnie z J. Ryłką i M. Šulganem wręczyli certyfikaty pierwszej siedemnastce producentów. Znaleźli się wśród nich **Robert Hozák** z Czadcy (wyroby z drutu), **Jan Ďurkáč** z Turzowki (narzędzia śalasznicze), **Josef Zając** z Turzowki (wyroby z drewna), **Otmár Kantor** i **Paweł Kufa** z Mostów k. Jabłonkowa (obaj są rzeźbiarzami ludowymi), **Jan Zorychta** z Dziegielowa („gazdowska” kiełbasa barania), **Kazimierz Wawrzyk** z Ustronia (srebrna biżuteria, m.in. do strojów cieszyńskich), firma **Małec** z Ustronia (pracownia galanterii z kości), **Zbigniew Michalek** z Ustronia (kowal), **Piotr Kohut** z Koniakowa (ten za dwa produkty: kiełbasa barania, sery owcze), **Janina Kukuczka** i **Elżbieta Waszut** z Koniakowa (stroje góralskie), **Jan Juroszek** z Istebnej (kowal), **Renata Bieleś** z Istebnej (chleb domowy), **Anna Procnier** z Istebnej (placki „na blaszy”) oraz **Jadwiga Dudys** z Górek Małych (produkty z farmy agroturystycznej).

– To jest pierwsza fala. Mamy nadzieję, że do tych, którzy otrzymali dzisiaj certyfikaty w Oszczadnicy, dołączą wkrótce kolejni producenci – dodał L. Richter. **JACEK SIKORA**

Certyfikaty wręczali regionalnym producentom (od lewej) Leszek Richter, wójt Oszczadnicy Miloslav Šulgan i prezes jabłonkowskiego MK PZKO Jan Ryłko.

Polaków rozmów ciąg dalszy

Dokończenie ze str. 1

Ubolewał natomiast nad tym, że zaolziańskie społeczeństwo nie potrafi się czasami dogadać, zwłaszcza przed wyborami do Parlamentu RC lub do samorządów wojewódzkich czy gminnych.

W trakcie dyskusji powrócił ponownie, ale tylko na krótko, temat rozbieżności zdań między Kongresem a częścią środowiska PZKO-wskiego. – Chodzi chyba raczej o osobiste ambicje pewnych osób – podsumował ten punkt prezes Szymczek. Więcej uwagi poświęcono szkolnictwu (nb. zastanawiano się, dlaczego na sejmiku nie było prawie że żadnego nauczyciela). Padły zwłaszcza słowa krytyki wobec nauczycieli, którzy nie zawsze posługują się w kontaktach z uczniami językiem literackim, a powinni dbać o czystość języka dzieci. W tej sytuacji mówiono m.in. o ściąganiu do pracy nauczycieli z Polski. B. Walicki zaś ponownie zaapelował o używanie w kontaktach z urzędami języka polskiego. – Dwujęzyczność to nie tylko polsko-czeskie napisy, powinna się ona przejawiać w życiu codziennym Polaków na Zaolziu.

Na pełnomocnika gminnego wybrano **Małgorzatę Rakowską**, na jej zastępcę ponownie **Józefa Štirbę**. Na Zgromadzeniu Ogólnym Cz. Cieszyn reprezentować będzie aż 13 delegatów: **Wiesława Branna**, **Dariusz Branny**, **Tadeusz Cichy**, **Stanisław Folwarczny**, **Kazimierz Grochol**, **Roman Kaszper**, **Tadeusz Kędziera**, **Rudolf Moliński**, **Małgorzata Rakowska**, **Marian Siedlaczek**, **Jacek Sikora**, **Bronisław Walicki** i **Zenon Wirth**.

★ ★ ★

KARWINA NOWE MIASTO (mro) – Od 15 lat Koło PZKO Karwina Nowe Miasto jest członkiem Kongresu Polaków w RC i wcale nam to nie przeszkadza – od nawiązania do publikowanych w „GL” informacji o przebiegu innych sejmików gminnych nieoczekiwanie rozpoczęła dyskusję na wtorkowym nowomiejskim zgromadzeniu karwińskich Polaków **Melchior Sikora**. (Sejmikowi udzieliło gościny miejscowe MK PZKO.) – Weszliśmy do Kongresu, by brać udział w jego pracy, by mieć wpływ na to, co i jak się dzieje, by ówczesnym władzom ZG PZKO kategorię sprzeciwiającym się Kongresowi uświadomić, że nie wszyscy pezetkaowcy myślą tak jak ZG – zakończył M. Sikora.

Reprezentująca Radę KP **Helena Legowicz** przedstawiła osiągnięcia KP w minionej kadencji. Zaliczyła do nich m.in. wprowadzenie podwójnego nazewnictwa, ochronę i propagowanie polskich szkół (także w czeskim środowisku), a także powrót programu pt. „Zaolzie” w TVP Katowice oraz wprowadzenie „Pięciominutowki” na antenę czeskiej telewizji publicznej.

W dyskusji zajęto się nowomiejskimi i zaolziańskimi problemami. Do tych pierwszych należy wręcz egzystencjalny problem związany z opłacaniem siedziby MK PZKO, pozbawionej naturalnego zaplecza, jakim była kiedyś PSP. Te zaolziańskie – to nadal otwarta kwestia zwrotu majątków zaolziańskich organizacji, przywrócenie Olzie jej polskiej nazwy czy dotychczas nie rozwiązana sprawa wojewódzkiego pełnomocnika ds. polskiego szkolnictwa.

Szczegółowiej zajmowano się sprawą niedoinformowania lub braku informacji na temat Zaolzia w społeczeństwie czeskim oraz w Polsce. Helena Legowicz przypomniała wydanie przed paru laty w języku czeskim książki o historii polskiej mniejszości narodowej na Zaolziu po 1945 roku – autorstwa **Stanisław Zahradnika**, **Tadeusza Siwka** i **Józefa Szymczka**, która miała trafić do czeskich szkół. Zebrani na sejmiku, chwając inicjatywę prelekcji o historii Zaolzia, postulowali wprowadzenie jej do programów nauczania. – To będzie niezmiernie trudne – oponowała pedagog **Jadwiga Pałowska**, przypominając, że obecnie każda ze szkół sama tworzy swój program nauczania. Dyskutowano także nad koniecznością określenia kondycji społeczeństwa zaolziańskiego, wspierania przypadków reaktywacji ośrodków polskiego życia narodowego (jak to stało się w przypadku „Błędowian” w Błędowicach, co zauważył **Józef Wierzoń**) czy zastanawiano się nad mniejszą liczbą aktywnych ludzi. – Ubywa ich proporcjonalnie do ubytku populacji – podsumował M. Sikora. – A trzeba pamiętać, że w 2011 roku czeka nas następny spis powszechny ludności – zauważyła w trakcie obrad H. Legowicz. Dyskutujący opowiadali się za tym, by osoby niezrzeszone miały możliwość brania udziału w pracach Kongresu.

Na sejmiku gminnym wybrano delegatów na Zgromadzenie Ogólne: **Piotra Lipkę**, **Józefa Gila**, **Melchiora Sikorę**, **Stanisława Fierłę**, **Krystynę Szczerba** i na „rezerwowych” – **Mariolę Szczerba** oraz **Henryka Kubienkę**.

Ważną dla nowomiejskiego środowiska była decyzja o wyborze kandydata na nieobsadzoną dotychczas funkcję karwińskiego pełnomocnika gminnego. Na kandydata wybrano **Melchiora Sikorę**. Decyzję w sprawie potwierdzenia tej kandydatury pozostawiono drugiemu karwińskiemu sejmikowi gminnemu we Fryszacie.

marionetki

FELIETON HALINY SIKORY

Prezesowa dochodziła właśnie do domu Marynki, kiedy to zauważyła dziwną rzecz. Najpierw mignął ją Prezes, który nawet na „dzień dobry” własnej żonie nie odpowiedział. Nie wzbudziło to jednak u niej żadnych podejrzeń, bowiem Prezesowi czasami zdarzały się takie wybryki. Jednak zaraz potem zobaczyła okna domu Marynki i Marynkę w oknie. „Lokrystapanaa!” – podskoczyła w niej dusza. „Tela se teraz mówi o tych samobójstwach, o tej depresji a inszych świństwach. Że to na te naszóm Marynke prziszło!”

Pobiegła więc szybko w stronę domu Marynki, po drodze obmyślając plan. Przybiegła tak, by Marynka jej nie zauważyła. W kuchni spotkała Męża Marynki łowiącego w lodówce kawałek „toczonego”.

„Baba ci chce z łokna skoczyć, na betón przez tego toczonego a przez tyn twój wielki brzuch!” – zawołała do niego. Mąż Marynki się przestraszył, wszak nakryła go na niezbyt ciekawej czynności dla mężczyzny w jego wieku, nawet nieco zawstydzającej, wybełkotał więc tylko: „Jo wubec ni móm wielki brzuch”. Prezesowa nie zamierzała jednak tego komentować, szybko krzyknęła do niego: „Kaj mocie łóżka?”

„Prezesowo, nie obraź se, ale jo z tebóm do łóżka nie polezym”.

„Tak ty mi bedziesz odmówio!” Prezesowa złapała za nóż, który leżał na stole kuchennym. Mąż Marynki widział, że źle się dzieje i może dojść do tragedii, więc z wielkimi ociąganiem, ale jednak do sypialni z Prezesową poszedł. Prezesowa cały czas trzymała nóż w ręku. Kiedy doszli, położyła go na szafce nocnej. Mężowi Marynki przez myśl przebiegło: „Tóż isto to sado maso ni mo rada a nozym mi moje cuda brusić nie bedzie” i trochę się rozluźnił. Prezesowa właśnie próbowała sprężyć w materacu i położyła się do łóżka. Nawet Mężowi Marynki na żarty się zebrało: „Tóż jakóm pozycje se

Prezesowo wybieresz, jak už mnie gwałcić chcesz?” W tym momencie w drzwiach sypialni stanęła Marynka. Zobaczyła, co zobaczyła, usłyszała, co usłyszała i więcej dowodów już nie potrzebowała. Zdobyła się tylko na: „Po tela rokach, toch se od ciebie, ani od ciebie Prezesowo nie zasłóżyła”.

Prezesowa w tym momencie zrozumiała, co też Marynka sobie może myśleć, więc szybko zawołała: „To wubec ni ma tak, jak myślisz”. Mąż Marynki dodał od siebie: „No”.

Ale Marynka nie dała sobie wcisnąć kitu. „Ni ma? Prezes z tebóm nie mówi, jo to widziała. Także ón už wiedziól przedy mnóm”.

„Nic nie wiedziól. Nic se nie stało” – broniła się Prezesowa.

„Tak czymu z tebóm nie mówi?”

„Nie wiym, bo mi nie powiedziól, bo zy mnóm nie mówi. A jo cie leciała ratować, boch se myślała, że chcesz samobójstwo popełnić i z okna skokać”.

„A czymu bych miała z okna skokać?”

„To nie wiym. Ale stołaś na nim a w dzisiejszych czasach se tela mówi o depresji”.

„Jo łokna myła. Dyc za tydziyn je Wielkanoc. A tyś mnie chciała w moim łóžku ratować, bo jakosi nie rozumijm”.

„Jo chciała iść po madrace, cobys jak spadniesz na miynki dopadła. A teraz zech prubowała, jak stare ich mocie, czy trzeba brać dwa, czy yny jedyn”.

Marynka dostała szału: „Madrace my kupili przed rokym! A jo ni ma tak cijnzko, żeby mi jedyn nie starczył!” – popatrzyła na Męża krzywym wzrokiem: „A ty co?”

Mąż tylko wybełkotał: „Ratować my chcieli” i poszedł raczej za Prezesem do miejscowej knajpy.

sikorova@glosludu.cz

Materace

Różowa sukienka

Ludmiłka poszła w niedzielę na spacer do lasu. Słoneczko ładnie świeciło, chmurki leniwie sunęły się po niebie. Nareszcie zrobiło się ciepło. Więc Ludmiłka szła przed siebie, oglądała wiosnę, która właśnie budziła się ze snu i marzyła sobie. Bo taka pogoda nastraja do marzeń. A Ludmiłka właśnie marzyła o wspaniałej różowej sukience, takiej z falbankami i kokardkami. Już widziała siebie we wspaniałej sukience, takiej prawdziwej sukience księżniczki, kiedy wdepnęła niespodziewanie w coś lepkiego.

– A niech to ropuchy oplują! Nowe buty, nowe spodnie a tu takie błoto?! – zdenerwowała się Ludmiłka. I dobry humor zniknął bezpowrotnie. Nagle jednak Ludmiłka coś sobie uświadomiła: – Przecież tutaj nigdy nie było błota? Tutaj nigdy nie było wilgotno! Coś mi nie pasuje!

Chwilę postąła zdezorientowana i nagle stuknęła się w czoło i zawołała: – Głosik! Mateusz?! Tymoteusz?!

Jakiś czas zapanowała cisza, po

czym zza krzaków wyszła cała trójka.

– Jak się domyśliłaś? – zapytał nieśmiało Mateuszek.

– A wy myślicie, że tylko wy znacie ten las? Ja też go znam i wiem, że tutaj nigdy nie było błota! Wytłumaczcie mi proszę, co tutaj się działo! – zażądała kategorycznie Ludmiłka.

– To nie było wymierzone w ciebie – przysięgał Głosik. – Skąd mielibyśmy wiedzieć, że tędy będziesz przechodziła?

– To prawda – przyznał Tymek – bawiliśmy się w bitwę bagienną, a tutaj są najfajniejsze miejsca do chowania się, więc przynieśliśmy trochę wody i zrobiliśmy błoto.

Ludmiłka nie miała powodów, by im nie wierzyć. Wszyscy trzej utaplani byli od błota z góry w dół.

– A kto to będzie prał? – Ludmiłka nie mogła sobie darować tego pytania.

– Jak to kto – odpowiedział Głosik – pralka! I żebyś nie narzekała za bardzo, to ją wrzucę wszystko do niej i powieszę.

Pierwiosnek

*Jeszcze w polu tyle śniegu,
jeszcze strumyk lodem ścięty,
a pierwiosnek już na brzegu
wyrósł śliczny, uśmiechnięty.
Witaj, witaj, kwiatku mały,
główkę jasną zwróć do słońka,
już bociany przyleciały.
W niebie słychać śpiew skowronka.
Stare wierzby nachyliły
miękkie baze ponad kwiatkiem.
– Gdzie jest wiosna, powiedz, miły,
czyś nie widział jej przypadkiem?
Lecz on chyba milczeć wolał.
O czym myślał? Któż to zgadnie?
Spojrzał w niebo, spojrzal w pola,
szepnął cicho: – Jak tu ładnie.*

Władysław Broniewski

– A kto będzie sprzątał i prasował? – Ludmiłka nie dawała za wygraną.

– My – zaferowały się krasnale.

Ludmiłka przez chwilę pomyślała, przeanalizowała wszystkie za i przeciw i przykucnęła na chwilę. Zanim chłopaki się zorientowali, już w ich stronę leciała kula błotna. Za chwilę wszyscy czterej wyglądali zupełnie tak samo. A marzenia o różowej sukience królowny? Na następnym spacerze.

KROPKA

Rubrykę przygotowała:
HALINA SIKORA

DOMY I ŚWIETLICE PZKO (47) Karwina Frysztat

Miejscowe Koło PZKO we Frysztacie rozpoczęło oficjalną działalność 22 listopada 1947 r. Na jego czele stanął Jerzy Rusnok. Pierwsza siedziba pezetkaowców mieściła się w Polskim Domu Katolickim, nazwanym później Domem Stalina. W 1968 r. obiekt przejęła Kopalnia ČSA, zmieniając jego nazwę na Dom Przyjaźni. Koło w zamian za utraconą świetlicę otrzymało lokal zastępczy w drewnianym baraku usytuowanym w pobliżu polskiego przedszkola. Siedziba ta jednak nie odpowiadała potrzebom jego członków, więc powzięto postanowienie, by wybudować własną siedzibę. Pra-

ce budowlane rozpoczęto na parceli znajdującej się niedaleko tutejszej polskiej szkoły i centrum miasta. W dniu 12 grudnia 1976 r. odbyło się uroczyste otwarcie obiektu, który wzniesiono własnymi siłami.

Wewnątrz znajduje się jedna duża oraz jedna mniejsza sala, w której odbywają się zebrania. Zaplecze tworzy kuchnia i pokój dla gospodarza. Oprócz tego jest tu westibul ze stołem biliardowym. W otoczeniu domu znajduje się również ogród, co pozwala działaczom na organizowanie tam imprez plenerowych.

CZESŁAW GAMROT

Dom PZKO w Karwinie Frysztacie.

Jak powiedzieć

Miły Lojzku!

Jo se Was chciała spytać, czy też tak szilicie z tym jarnim układym. Bo moja sósniadka už od nowego roku ukludzo kiela se do. Wczora trzepała koberce przed chałupóm. Okna už mo downo wyleszczóno. Eszcze brakuje, coby z prachowkóm góniła po placu. Chłopi ji musieli wyniść nabytek do postrzodka pokoja a potym woskować parkety. Bo óni se myślóm, że sóm lepsi jak majóm parkety aj na zachodzie, bo mówióm, że kachliczki sóm do tych, co to niczymu nie rozumióm. A tych czistících prostrzedków wiela majóm.

A jo na to ni móm czasu ani chynci. Tóz se Was pytóm, czy to je normalne.

Haniczka

Kochana Haniczko!

Moje zdanie jest takie, że nie warto z niczym przesadzać. Ani z nadmiernym sprzątaniem, ani z zatrażającą ilością czechizmów w liście do mnie. Więc ja nie szaleję (a nie szilim) z wiosennymi porządkami (nie z jarnim układym). Pani sąsiadka pewnie zbyt szybko zaczęła ze sprzątaniem (nie ukludzaniym).

ale heca!

– Co pan woli – pyta sędzia oskarżonego – dziesięć dni odsiadki, czy sto złotych?
– Bierym stówę, wysoki sędzie.

Władeczek przechodzi z pola przemoczony do suchej nitki.

– Mamo – woła – chyba sie mi już dzisiaj nie kożesz przed spanim myć?

Katechetka pyta dzieciek:

– Jak długo żyli Adam i Ewa w raju?

Nigdy nie lubiłem trzepania dywanów (nie koberców). Ale lubię patrzeć przez wypolerowane (nie wyleszczóno) okna. Bieganie ze szmatą na kurze (nie prachowkóm) po dworze nie jest najlepszym pomysłem. Też kiedyś mieliśmy w domu parkiety i pamiętam to woskowanie. Również wynosiliśmy meble (nie nabytek) na środek pokoju. Nie wierzę, że sąsiadka ma parkiety również w toalecie (nie na zachodzie). Jednak posadzka z kafelek (nie kachliczek) jest dużo praktyczniejsza. A przesadna ilość środków czystości (nie czistících prostrzedki) tylko szkodzi.

Warto więc zachować umiar. Pozdrawiam Panią serdecznie

Alojzy

Szilić – szaleć

Jarni układ – wiosenne porządki

Ukludzani – sprzątanie

Koberce – dywany

Wyleszczóno – wypolerowane

Prachowka – szmata na kurze

Nabytek – meble

Zachod – toaleta

Kachliczki – kafelki

Czistících prostrzedki – środki czystości (hs)

Za dinozaurem do Sosnowca

Mamy ciekawą informację dla wszystkich, którzy interesują się dinozaurami. Dwa modele dinozaurów pojawiły się w Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu. Chodzi o triceratopsa i celofyza. Muzeum ogłosiło konkurs na ich imiona. Modele są dokładnymi replikami tych zwierząt i zostały wykonane z żywicy. Cieszą się olbrzymią popularnością wśród studentów i odwiedzających muzeum.

Triceratops i celofyz nie mieli

szans się spotkać, choć żyli na tym samym terenie. Ich szczątki znaleziono na terenie Ameryki Pół-

nocnej. Triceratops żył jednak 65 milionów lat temu, a celofyz pochodzi sprzed 220 milionów lat.

Triceratops to największy rogaty dinozaur, miał też największą czaszkę wśród lądowych kregowców. Przed swoim największym wrogiem – tyranozaurom – bronił

się za pomocą długich rogów na czole i nosie, na szyi miał też ażurową kryzę kostną. Tak mocna konstrukcja czaszki chroniła w razie ataku. Replika ma ok. 7 m długości i 2,40 m wysokości.

Celofyz miał z kolei szczupłą czaszkę, smukłe tylne nogi podciągnięte pod ciało i puste, spneumatyzowane kości – jak ptaki. To obniża wagę zwierzęcia, a celofyz był stworzony do szybkiego biegu.

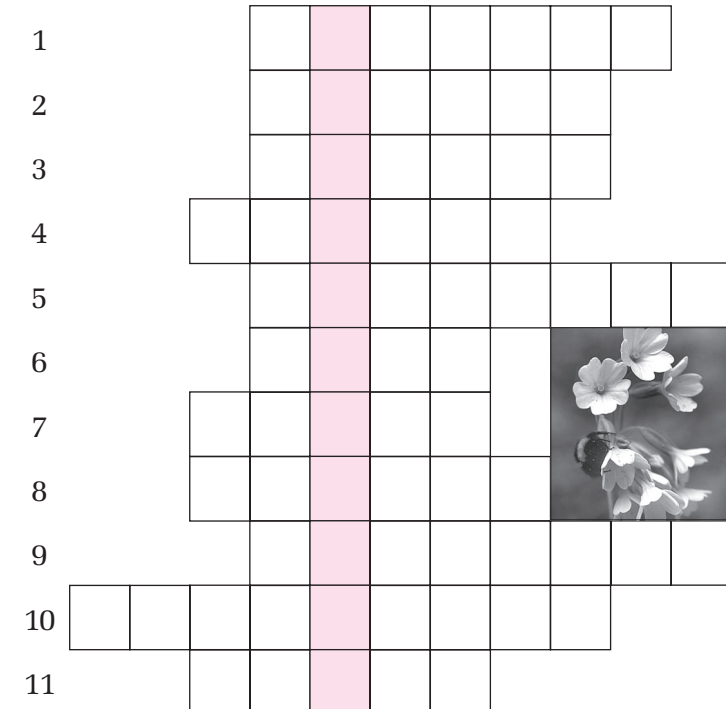
Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi ogłosiło konkurs na imiona dla dinozaurów. Prosi o przesyłanie propozycji imion: żeńskiego dla triceratopsa i męskiego dla celofyza na internetowy adres: konkurs@wnoz.us.edu.pl. Zgłoszenia przyjmowane będą do 19 maja br.

Kolekcję prehistorycznych gadów sosnowieckiego muzeum ma jeszcze uzupełnić 12-metrowy tyranozaur. Do maja jego replika ma stanąć przed wejściem do budynku.

▼ Wiosenna krzyżówka

Dziś mamy dla Was krzyżówkę, w którą należy wpisać brakujące słowa z wiosennych przysłów. Jeżeli nie będziecie znali odpowiedzi, poproście rodziców o pomoc. Na rozwiązanie krzyżówki, którym jest znajdujący się na obrazku kwiat, czekamy do końca przyszłego tygodnia. Nagrody już czekają!

1. A po lutym marzec ..., koniec zimy wszystkich cieszy.
2. Chłodny marzec, ... maj, będzie zboże jako gaj.
3. Czasem i w marcu, ... wodę w garncu.
4. Gdy ... mglisty, w lecie czas dżdżysty.
5. Gdy marzec suchy, ... nagradza, bo deszcz sprowadza.
6. W marcu kto ... nie zaczyna, dobra swego zapomina.
7. W marcu, gdy są grzmoty, urosnie ... ponad płoty.
8. Gdy w marcu ... pada, wtedy rolnik biada, gdy słońko jaśnieje, to rolnik się śmieje.
9. Gdy w marcu grzmi, w maju ... ćmi.
10. Marzec zimny i ..., plon zaręcza dostateczny.
11. Suchy marzec, ... maj, będzie żytko niby gaj.

NASZ ADRES: Redakcja Głosu Ludu, Komeńskiego 4, 737 01 Czeski Cieszyń. Pisząc do nas podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Korespondencję przysyłać można także pod e-mail: sikorova@glosludu.cz, z dopiskiem Głosik.

Nowoczesna Kobieta

W sandwiczu

Niektóre panie w wieku 50 – 60 lat czują się czasem jak ser czy szynka między dwoma kromkami chleba – z jednej strony oczekuje się od nich, że zaopiekują się wnukami, z drugiej, że wezmą odpowiedzialność za opiekę nad własnymi, niedoświadczonymi rodzicami. Kobiety w tym wieku dbają o swój wygląd, podróżują po świecie, mają swoje hobby oraz własne grono przyjaciół. Dlatego też chyba ich córki i synowie traktują je często jak źródło niewyczerpalnej wręcz energii i – co za tym idzie – chętnie korzystają z różnych form ich pomocy, najczęściej z opieki nad małymi dziećmi lub prowadzenia domu. Tymczasem okres przekwitania związany jest z licznymi dolegliwościami. Tym czytelniczkom, które na razie nie interesowały się tymi sprawami, ponieważ są w wieku, kiedy mają zupełnie inne sprawy na głowie, też zresztą nietrawne (jak zająć się ciążą, jak nie zająć się ciążą, jak zacząć karmić piersią, jak skończyć karmić piersią), przypominamy w skrócie, o jakie objawy chodzi. Zdając sobie z nich sprawę, być może lepiej zrozumieją, dlaczego ich mamy nie zawsze muszą być w stuprocentowej formie, zachwycone tym, że przez cały dzień mają na głowie dwójkę rozwyrzrzonych, nieustannie klęczących się i rozrabiających małych urwisów.

Co niesie ze sobą klimakterium

Przekwitanie, inaczej też menopauza lub klimakterium, to kilkuletni przejściowy etap w życiu kobiety, następujący po okresie prokreacyjnym, a poprzedzający okres starczy. Menopauzą określa się dosłownie datę ostatniej miesiączki w życiu kobiety, na ogół pojęcie to oznacza

jednak kilkuletni okres ustawiania funkcji rozrodczych. Ustanie miesiączkowania poprzedzone bywa okresem, gdy pojawia się ona nieregularnie. Średnio menopauza występuje pomiędzy 45. a 55. rokiem

życia. Zdarzają się jednak zarówno wypadki wczesnej menopauzy (ok. 40. roku życia), jak i późnej (ok. 55-60 lat). Charakterystycznym dla tego okresu jest spadek i wahanie poziomu hormonów reprodukcyjnych, przede wszystkim estrogenów, co powoduje szereg symptomów – uderzenia gorąca, zmęczenie, nocne poty i zaburzenia snu, drażliwość, bóle głowy, zaburzenia w koncentracji, niepokój, huśtawkę nastrojów czy depresję. Do objawów naczynioruchowych i psychicznych dołączają nieprzyjemne dolegliwości dotyczące organów płciowych i układu moczowego (np. nawracające zapalenia dróg moczowych, nietrzymanie moczu, suchość pochwy), jak również bóle stawów, kości, krzyża i inne. Jednym z naj-

ważniejszych problemów jest osteoporoza, czyli utrata masy kostnej. Medycyna umie dziś złagodzić objawy przekwitania, stosując hormonalną terapię zastępczą, istnieją również naturalne środki łagodzące symptomy menopauzy. Nie oznacza to jednak, że wszystkie dolegliwości zupełnie znikną i kobiecie w menopauzie nic nie będzie dolegało.

Pomoc ma swoje granice

„Kobiety w sandwiczu“ nie powinny wstydzić się jasno i spokojnie wyłożyć zarówno swym dorosłym dzieciom, jak i rodzicom, że ich siły, a także chęć niesienia pomocy mają swoje granice. Nic w tym złego, gdy babcia odprowadzająca codziennie wnuki do przedszkola i przyprowadzająca je z powrotem, nie zgodzi się już na to, by zajmowała się nimi również w niedzielę, kiedy to młodzi rodzice chcieliby chodzić ze znajomymi na tenis. Podobnie w spokojny sposób powinna wytłumaczyć swej starej matce, że może od niej oczekiwać pomocy w formie gotowania, prania czy prasowania bielizny, nie może jednak mieć do niej pretensji, że nie będzie prasowała poszewek na poduszki również po wewnętrznej stronie tylko dlatego, że ona sama „zawsze tak robiła“.

Witamy...

MAXMILIAN, urodzony 30 lipca ub. r. w Trzyńcu, jest synem Kateriny i Jakuba Mrózków zamieszkałych w Jabłonkowie. Waga urodzeniowa: 3,42 kg, wzrost: 51 cm. Rodzice wybrali imię, które im się po prostu podobało, a także ze względu na inicjały MM.

Maxmilian (w Polsce używa się odpowiednika Maksymilian) to imię noszone przez Habsburgów. Słynnymi osobami noszącymi to imię byli też: czeski malarz Max Švabinský oraz polski święty Maksymilian Maria Kolbe. Imię wywodzi się od łacińskiego imienia Maxim (*bardzo duży, największy*).

Imieniny obchodzi: 29 maja i 14 sierpnia.

UWAGA, RODZICE! Zachęcamy do nadsyłania zdjęć Waszych pociech, które przysły na świat w ostatnich miesiącach. Prócz zdjęcia prosimy o informacje na temat imion i nazwiska rodziców, daty i miejsca urodzenia dziecka oraz jego wagę urodzeniową i wzrost, ewent. dane nt. rodzeństwa. Interesuje nas też, w jaki sposób wybieraliście imię dla dziecka. Zdjęcia prosimy przysyłać na adres: chlupova@glosludu.cz lub klasyczną pocztą na adres Redakcji.

Kolumnę przygotowała:

DANUTA CHLUP

moje dziecko

Koniec karmienia piersią

Za pozytywny należy uznać fakt, że w ostatnich latach wzrasta liczba matek, które karmią swe dzieci piersią – nawet przez rok i więcej. Pediatry zgodnie z zaleceniami WHO polecają karmienie co najmniej do 2. roku życia dziecka. Z długim karmieniem związany jest jednak problem odzwyczajania dziecka od mleka matki. O poradę zwróciliśmy się do doradcy laktacyjnego, Jiřiny Mrázkovej z Frydku-Mistku.

Zarówno dla matki, jak i dla dziecka najmniej stresujące jest stopniowe ograniczanie karmienia. Wskazane jest to również ze względu na stopniowy spadek ilości tworzącego się pokarmu, co zapobiega stwardnieniu i zapaleniom piersi. Dziecko powyżej 7. miesiąca życia nie potrzebuje już nocnego karmienia, najlepiej więc zrezygnować najpierw z niego. Następnie (w tempie: 1 karmienie na tydzień) ograniczamy ich ilość, zostawiając na koniec to karmienie, do którego dziecko najbardziej jest przy-

wiązane (zazwyczaj wieczorne). U niektórych dzieci, zwłaszcza starszych (w wieku ok. 2,5 roku), lepszą metodą jest jednorazowe całkowite zaprzestanie karmienia. Dzieciom w tym wieku można już wytłumaczyć, że pokarmu po prostu nie ma. Rezygnując definitywnie z karmienia, można zakleić piersi plastrem, zabandażować je lub posmarować np. fioletem gencjanowym. Ważne jest, by śledzić stan piersi – czy nie tworzą się stwardnienia (które masujemy pod ciepłym prysznicem), czy piersi nie są zaczerwienione lub nie boją. Pomogą okłady z szalwii lub mięty, ewent. odciąganie pokarmu do momentu pocucia ulgi. Najczęstsze błędy to:

- brak konsekwencji ze strony matki,
- nagle zaprzestanie karmienia w sytuacji, gdy dziecko nie jest do tego przygotowane,
- brak poparcia ze strony rodziny – jeżeli zdenerwowany ojciec, który miał za zadanie zająć zabawą domagające się piersi dziecko, przyniesie je żonie ze słowami: – Nakarm go

w końcu, skoro ciągle krzyczy! – to wtedy dziecko odczuje napięcie i niepokój, co skomplikuje tylko sytuację. Dziecko – przeciwnie – bardziej niż kiedy indziej potrzebuje miłości i otwartych ramion obojga rodziców.

Fot. MAREK SANTARIUS

Smaczne

»Piekny szołdre«

Tym razem – nietradycyjnie – podajemy przepis w garze, nadesłany przez czytelniczkę **Irenę Machú:**

Zbliżajóm se zaś swiynta, trzeja už rozmysłać o pieczyniu. Z naszym tradycyjnóm szołdróm to je tak: piyrsze trzeja kupić kilo wyndżónego miynsa. Jeśli kupowane u masorza na rynku w polskim Cieszynie, tak raczy kila dwa, bo je moc dobre, a cosí se uję. Potym trzeba to miynso uwarzić – normalnie w garcu z wodóm a 2 łyżkami soli. Miynso z wody (teraz už z polywki) wycióngnyć a ochłódzić. Potym dać 5 deko drożdży do ciepłego młyka z trochóm cukru a poczkać, aż drożdże zacznóm rosnyć. Do miski wysypać pół kila mónki gramowej a pół kila półgrubej. Przidać 3 wajca a zarobiać, zarobiać, zarobiać. Jak je moc suchi, tak przilywać tóm polywke. Ciasto niechać wyrosnyć pod uciyrkóm. Do brutfany albo do formy na dorte dać półówke ciasta, na to położyć na płaty rozkrote wyndżóno miynso a przikryć zaś ciastym. Upiyc w trómbie. Ale pozor: jy se to až w Biólóm Sobote, nigdy ni rychli – bo je post. A jeszcz trzeja wachować, aby cosí zbyło na Wielki Poniedziątek, jak syny przidóm polywać dziolchy.

Opr. (dc)

mój ogród

KROKUSY

Marzec to miesiąc, kiedy zachwycamy się kwitnącymi krokusami. Kwiaty skupione w małych kępach tworzą pod drzewami, krzewami i na trawnikach różnokolorowe plamy, w barwach od białej, poprzez żółtą, różową, czerwoną do fioletowoniebieskiej. Krokusy doskonale wyglądają w ogródkach przydomowych, ogrodach skalnych oraz na trawnikach. Przekwitają jednak dość szybko i w maju nie ma już śladu po ich kwiatach. Cebule wykopujemy jednak dopiero w czerwcu, kiedy zaschną już także liście krokusów. Liście służą cebulkom do gromadzenia substancji odżywczych, bez których roślina nie będzie mogła zakwitnąć w kolejnym sezonie. Jest to ważna uwaga dla osób, które rozsiewają krokusy na trawniku – aby nie uszkodzić

liści zbyt wcześnie, trawę można kosić dopiero, gdy liście krokusów wyraźnie pożółkną i zaczną usychać. Po wykopaniu cebul oczyszczamy je i rozkładamy na kawałku papieru lub tacce, aby wyschły. Następnie umieszczamy je w papiero-

wej torebce i przechowujemy w suchym miejscu w temperaturze ok. 20 st. C. Cebulki umieszczamy ponownie w ziemi we wrześniu lub październiku. Krokusy lubią stanowiska słoneczne, gleby próchnicze, łatwo się nagrzewające i wilgotne. Bez obawy możemy je sadzić w miejscach odkrytych i narażonych na wiatr. Cebule umieszczamy na głębokości od 6 do 10 cm. Glebę, w której umieściliśmy krokusy, warto przykryć cienką warstwą ściółki z kory lub torfu. Dzięki temu wiosną zakwitną nieco szybciej.

Jako ciekawostkę dodajmy, że krokusy uprawiane są przez ludzi od wielu tysięcy lat, zwłaszcza ze względu na swe właściwości użytkowe. Wykorzystywano je w medycynie, do produkcji barwników i perfum, a przede wszystkim pozyskiwano z nich bardzo cenioną przyprawę – szafran. By otrzymać 1 kg szafranu, trzeba zebrać aż 170 tys. kwiatów odmiany *crocus sativus*.

Źródło: Poradnik Ogrodniczy Opr. (dc)

Telewizja

CZWARTEK 13 MARCA

■ TVP 1

5.55 Był taki dzień 13 marca 6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.30 Pani Pająkowa i jej przyjaciele ze Słonecznej Doliny - Zaśpiewaj ze mną, siostrzyczko 9.00 Świnka Peppa - Przebieranki 9.05 Kuchcikowo - gotowanie na ekranie - Przyjęcie na zielono 9.20 Moje smakołyki - Rosita w Meksyku 9.35 Nastoletni geniusze 10.05 Żywioty 10.15 Pan Śmieć 10.20 Pełnosprawni 10.40 Z EUROpą na ty 11.05 Moda na sukces (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Europa bez miedzy (mag.) 12.40 Plebania (s.) 13.05 Klan (s.) 13.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.00 Broń palna, zarazki i stal - Na podbój tropików 14.30 My, wy, oni 15.00 Wiadomości 15.10 Bracia i siostry (film USA) 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.35 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Bezgraniczne zaufanie (film USA) 21.55 Sprawa dla reportera 22.30 Archangielsk (film bryt.) 23.25 Łossskot! 23.55 Przypadek 1.50 Francuskie Narodowe Muzeum Marynarki 2.15 Był taki dzień 13 marca 2.20 Notacje - Prof. Marek Kwiatkowski.

■ TVP 2

6.15 Statek miłości (s.) 7.30 Świat królika Piotrusia i jego przyjaciół 8.05 M jak miłość (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 11.05 Święta wojna - Hany Many 11.40 Dr Quinn (s.) 12.30 Koło fortuny 13.05 Pieczone gołąbki 14.45 Gliniarz i prokurator - Ale nie dla mnie (s.) 15.40 Barwy szczęścia (s.) 16.45 Czterdziestolatek - Kosztowny drobiazg, czyli rewizyta (s.) 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.05 Jeden z dziesięciu 20.05 Barwy szczęścia (s.) 21.05 Rodzina Trendych - W jak Wygrana 21.35 Dr House (s.) 22.25 Policjanci z Pitbulla 22.30 Warto rozmawiać 23.25 997 (mag.) 0.00 Panorama 0.20 Jak się robi rewolucje 1.20 Miasteczko Twin Peaks (s.) 2.05 Miłość Swanna.

■ TV KATOWICE

6.00 Serwis info 7.45 Aktualności 8.00 Serwis info - flesz 8.01 Gość poranka 8.15 Serwis info - flesz 8.17 Przegląd prasy 8.20 Serwis ekonomiczny 8.30 Serwis info 8.36 Korespondent TVP o poranku 9.00 Transmisja obrad Sejmu 16.07 Serwis ekonomiczny 16.13 Rozmowa dnia 16.30 Serwis info 16.45

NIEMIERTELNY III MAG

130 min Wlk. Brytania Kanada / Francja 1995

Polsat, czwartek 13. 3, godz. 23.05 Reżyseria: Andy Morahan Występują: Christopher Lambert, Mario van Peebles, Deborah Unger, Mako, Martin Neufeld, Frederick Y. Okimura, Daniel Do i inni.

Po śmierci ukochanej żony Heather Connor MacLeod, szkocki wojownik, opuszcza rodzinny kraj i zaczyna podróżować po świecie. Trafia do feudalnej Japonii i tu spotyka sławnego nieśmiertelnego czarnoksiężnika Nakano. On i Connor zaprzyjaźniają się, a słynny mag daje Szkotowi wiele cennych lekcji. Wkrótce do Japonii przybywa odwieczny wróg Nakano, Kane, który zaprzędał się złym siłom.

Aktualności 16.50 Moja ojczyzna Żywiec 17.00 Narciarski weekend 18.00 Aktualności 18.45 Nasz reportaż 19.05 Uwaga! Weekend! Informator kulturalny 19.50 TV Katowice zaprasza 20.01 Minęła 20-ta 20.30 Serwis info 21.05 Telekurier bliżej ciebie 21.30 Serwis info 21.45 Aktualności 22.16 Ekonomia i rynek (mag.) 22.30 Serwis info 0.03 Tajemnice Chin - Cesarska cma 0.32 Wielka Europa - kierunki w architekturze 1.01 Minęła 20-ta 2.08 Ekonomia i rynek.

■ POLSAT

5.30 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) 6.15 Adam i Ewa (s.) 6.45 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 7.30 Wielka wygrana (teleturniej) 8.30 Kameleon (s.) 9.30 Stan wyjątkowy 10.30 Beverly Hills 90210 (s.) 11.30 Samo życie (s.) 12.00 Zamienimy się żonami 13.00 I kto tu rządzi? 13.30 Świat według Kiepskich - Wrota piekieł (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 15.15 Daleko od noszy - Akcja Balladyn (s.) 15.50 Wydarzenia 16.25 Interwencja (mag.) 16.50 Beverly Hills 90210 (s.) 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie (s.) 20.00 Tylko miłość (s.) 21.00 Gwiazdny cyrk 23.05 Nieśmiertelny III mag (film kopr.).

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Klip klap (pr. muz.) 9.50 Gdzie pieniądze pomagają 10.00 Zdarzenie w Ox-Bow (film USA) 11.15 Recital Marii Rottrovej 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Córki McLeoda (s.) 14.15 Ćwiczmy z TVC 14.25 Co znaczy w domu 14.50 Cudowny świat: Człowiek a technika (s. dok.) 15.15 Legendy Kung Fu (s.) 16.00 Złote rączki 16.15 Meduza (lista przeb.) 16.45 Zaczarowane przedszkole 17.15 AZ-kwiz 17.35 Stop 17.40 Czarne owce (pr. publ.) 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyrody 18.00 Wiadomości 18.15 Ogród - to sztuka (mag.) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 20.00 Taggart (film br.) 21.10 Śladami gwiazd 21.45 Program dyskusyjny 22.30 Poker (mag.) 23.00 Jednostka spraw zamkniętych (s.) 23.45 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy 23.50 Na oslep 0.15 Musicblok 0.45 Według prawa 1.10 Ten nasz czeski charakter.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Na tropie 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.25 AZ-kwiz 11.50 Żywe serce Europy 12.00 Pod pokrywką (mag. kul.) 12.30 Czarne owce (pr. publ.) 12.45 Klucz (mag.) 13.10 Labirynt 13.40 Tajemnice dzikiej natury (cykl dok.) 14.05 W blasku pięciu kręgów (mag.) 14.30 Interpelacje posłów 16.05 Rodzina, szkoła i ja (mag.) 16.20 Komunikacja to zabawa 16.40 Medycyna na 21. wiek 16.55 Poradnik zdrowotny 17.10 Wiadomości w języku migowym 17.15 Buly (mag. + transmisja meczu hokeja) 20.00 Inwazja jaszczurów (dok.) 21.00 Historie. cs 21.55 Piękne zguby (talk show) 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.05 Sport 23.20 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy 23.30 Klub Filmowy: Sposób na Szekspira (film USA) 1.20 Rzymianie przed bramami! (dok.).

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Hotel Hansson (s.) 9.30 W matni wyborów (film USA) 11.30 Ulica (s.) 12.20 To morderstwo, napisała (s.) 13.15 Veronica Mars (s.) 14.10 O.C. (s.) 15.05 Smallville (s.) 16.00 Odłożone sprawy (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.30 Bez śladu (s.) 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Przyrodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.20 Kryminalne

YAMAKASI: WSPÓLCZEŚNI SAMURAJOWIE 100 min Francja / Hiszpania 2001 **TVP 1, piątek 14. 3, godz. 21.15** Reżyseria: Ariel Zeitoun, Julien Seri Występują: Châu Belle Dinh, Williams Belle, Malik Diouf, Yann Hnautra, Guylain N'Guba-Boyeke, Charles Perriere, Laurent Piemontesi i inni.

Yamakasi to siedmiu blokatorów z paryskiego przedmieścia. Są szybcy, wysportowani i pomysłowi. Każdy poranek rozpoczynają od powitania wschodu słońca na dachu jednego z wieżowców. Nic zatem dziwnego, że na osiedlu pełnym imigrantów z Arabii, Azji i Afryki Yamakasi są idolami dzieci. Dla 11-letniego Djamel'a próba ich naśladowania kończy się tragicznie. By uratować chłopca, potrzebna jest transplantacja, na którą nie stać ubogich rodziców. Yamakasi, czując się odpowiedzialnymi za wypadek, postanawiają zdobyć pieniądze.

zagadki New Yorku (s.) 22.15 Skazany na śmierć (s.) 23.10 Nagle zderzenie (film USA) 1.55 Na własne oczy.

■ PRIMA

6.35 Ziemia dinozaurów (s. anim.) 7.05 Laboratorium Dextera (s. anim.) 7.30 Atomówki (s. anim.) 8.00 Dzieciół Woody (s. anim.) 8.15 Sabrina - nastoletnia czarownica (s.) 8.45 St. Tropez (s.) 9.50 Portowi policjanci (s.) 10.50 Siódme niebo (s.) 11.50 Diagnoza morderstwo (s.) 12.50 Renegat (s.) 13.50 Kości (s.) 14.45 Gotowe na wszystko (s.) 15.40 Kości (s.) 16.40 Zabójcze umysły (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 17.45 Minuty regionu 18.00 5 kontra 5 (pr. roz.) 18.50 Milioner (kwiz show) 19.30 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Bardzo delikatne związki (s.) 21.15 Najbardziej niesamowite widea świata 22.10 Herosi (s.) 23.10 Z Archiwum X (s.) 0.05 Gaz do dechy (s.) 1.00 Sexy szansa 1.45 Zadzwoń do jasnovidza.

PIĄTEK 14 MARCA

■ TVP 1

5.55 Był taki dzień 14 marca 6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Fifi - Długa piosenka 8.50 Sekretny świat misia Beniamina - Budowniczy 9.10 Moliki książkowe, czyli co czytać dziecku 9.20 Kocham muzykę - Peter i skrzypce 9.30 Tam i z powrotem - Zdjęcie 10.00 Angielski z Jedyńką, czyli The Best Guest Show 10.10 Faceci do wzięcia - Brudna miłość (s.) 10.40 Z EUROpą na ty 11.10 Moda na sukces (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Wielkie sprzątanie 12.40 Plebania (s.) 13.05 Klan (s.) 13.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.00 Tajemnice Watykanu - Przemijanie i trwanie 14.30 Kandydat 15.00 Wiadomości 15.10 Puchar Świata w Planicy - Konkurs na skocznicy HS 215 17.25 Teleexpress 17.45 Celownik 18.00 Klan (s.) 18.25 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Determinator (s.) 21.15 Yamakasi - Współcześni samurajowie 22.55 Głina (s.) 0.55 Bez pardonu (film USA) 3.05 Bobrek dance 3.35 Był taki dzień 14 marca.

■ TVP 2

6.20 Statek miłości (s.) 7.35 Świat królika Piotrusia i jego przyjaciół - Opowieść o panu Todzie 8.05 M jak miłość (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie

11.25 Perła 13.25 Dolina Kreatywna - Co słychać? 13.30 Wojciech Cejrowski boso przez świat - Życie codzienne w Amazonii 14.00 Duże dzieci 14.55 Gliniarz i prokurator - Miłość niejedno ma imię (s.) 15.50 Barwy szczęścia (s.) 16.55 Tak to leciało! 17.50 Puchar Świata - Toyota Sygnity World Cup 2008 w Warszawie - Kronika 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.10 Wideoteka dorosłego człowieka 20.05 Gwiazdy tańczą na lodzie 22.50 Podkomisarz Brenda Johnson (film USA) 23.40 Policjanci z Pitbulla 23.50 EUROexpress (mag.) 0.00 Panorama 0.15 Cudowni chłopcy 2.15 Jowita 3.50 Rzyżkanci 4.35 Europa da się lubić - Ślub i co dalej?

■ TV KATOWICE

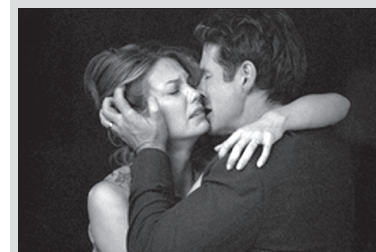
6.00 Serwis info 7.45 Aktualności 7.50 Narciarski weekend 8.00 Serwis info - flesz 8.02 Gość poranka 8.15 Serwis info - flesz 8.17 Przegląd prasy 8.20 Serwis ekonomiczny 8.30 Serwis info 8.35 Korespondent TVP o poranku 8.45 Gramy dla was 9.00 Transmisja obrad Sejmu 16.13 Rozmowa dnia 16.30 Serwis info 16.45 Aktualności 16.50 Informator KZK GOP 17.00 Kronika miejska - Katowice 18.00 Aktualności 18.45 Tropiciele 19.05 Polska Liga Hokejowa 20.01 Minęła 20-ta 20.30 Serwis info 20.35 Minęła 20-ta 21.05 Telekurier bliżej ciebie 21.30 Serwis info 21.45 Aktualności 22.16 Ekonomia i rynek (mag.) 22.30 Serwis info 23.03 Sportowy wieczór 23.30 Serwis info 0.04 Półkownicy 0.57 Minęła 20-ta 1.40 Serwis info 2.06 Ekonomia i rynek (mag.).

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) 6.15 Adam i Ewa (s.) 6.45 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 7.30 Wielka wygrana (teleturniej) 8.30 Kameleon (s.) 9.30 Stan wyjątkowy 10.30 Beverly Hills 90210 (s.) 11.30 Samo życie (s.) 12.00 Zamienimy się żonami 13.00 Tylko miłość (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 15.15 Daleko od noszy - Szkoła przetrwania (s.) 15.50 Wydarzenia 16.25 Interwencja (mag.) 16.50 Beverly Hills 90210 (s.) 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie (s.) 20.00 Ace Ventura - zew natury (film USA) 22.00 Studio Lotto 22.10 Niewierna (film kopr.) 0.50 Candyman III - Dzień umarłych (film USA) 2.45 Miasto zwycięzców (teleturniej) 3.45 Nocne randki 4.00 Grand Prix Australii - Kwalifikacje.

NIEWIERNIA

160 min USA / Niemcy 2002 **Polsat, piątek 14. 3, godz. 22.10** Reżyseria: Adrian Lyne Występują: Diane Lane, Richard Gere, Olivier Martinez, Erik Per Sullivan, Chad Lowe, Dominic Chianese, Kate Burton i inni.

Connie i Edward są ze sobą od wielu lat, mają dom, ciekawe, dobrze płatne prace i 8-letniego syna. Kiedy w ich życie niezauważalnie wkradają się rutyna i nuda, Connie poznaje młodego francuskiego antykwariusza Paula Martela. Między obajmiem szybko wybucha gwałtowna namiętność. Ekscentryczny Paul daje Connie wszystko, czego brakuje statecznemu Edwardowi: przygodę i smak ryzyka. Spotykają się potajemnie w mieszkaniu Paula w artystycznej dzielnicy Soho. Wkrótce ich schadzki przestają być tajemnicą i dochodzi do tragedii.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Historia pierwszej czeskiej rewolucji (dok.) 10.05 Telewizyjny kurs tańca 10.25 Muzyka dęta 11.00 Kolory życia (mag.) 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Córki McLeoda (s.) 14.15 Ćwiczmy z TVC 14.25 Co znaczy w domu 14.50 Simpsonowie (s. anim.) 15.15 Garfield i przyjaciele (s. anim.) 15.40 Lot 29 (s.) 16.00 Sezamkowy angielski 16.15 Ferda (s. anim.) 16.40 Labirynt 17.15 AZ-kwiz (teleturniej) 17.40 Sprawa dla ombudsmana 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyrody 18.00 Wiadomości 18.15 Mieszkać - to sztuka (mag.) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 20.00 Szpital na peryferiach (s.) 21.00 13. komnata Igora Bareša 21.30 Talk show Jana Krausa 22.15 Rzym (s.) 23.10 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy na milion 23.15 Losowanie Euromilionów 23.20 Kurczak (film USA) 0.55 Wszystko party 1.35 Simpsonowie (s. anim.).

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Ogród to sztuka 8.55 Puchar Świata w narciarstwie alpejskim Włochy (transmisja) 9.55 Film o serialu Dobra dzielnica 10.10 Ten nasz czeski charakter 10.40 AZ-kwiz 11.05 Żywe serce Europy 11.10 Czarne owce (pr. publ.) 11.25 Puchar Świata w narciarstwie alpejskim Włochy (transmisja) 12.20 Game Page (mag.) 12.40 Lotte (film bel.) 12.55 Straszna historia (s. anim.) 13.20 Złote rączki 13.35 Meduza (lista przeb.) 14.10 Kinobox (mag.) 14.40 Puchar Świata w narciarstwie klasycznym Włochy (transmisja) 15.45 Tętnice naszej ziemi (s. dok.) 16.10 Kawalek drewna z drzewa (s. dok.) 16.30 Muzeum historycznych pojazdów (dok.) 16.40 Magazyn Ligi Mistrzów 17.10 Wiadomości w języku migowym 17.15 Buly (mag. + transmisja meczu hokeja) 20.00 Planeta Ziemia (s. dok.) 20.55 Tak jest, panie premierze (s.) 21.25 Willie Nelson: Live in Amsterdam 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.05 Sport 23.20 Mała Brytania (s.) 23.50 Gorączka piątkowej nocy 0.40 Czerwony karzeł (s.) 1.10 Koncert dla Diany.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Hotel Hansson (s.) 9.30 Perry Mason (s.) 11.35 Ulica (s.) 12.20 To morderstwo, napisała (s.) 13.15 Veronica Mars (s.) 14.10 O.C. (s.) 15.05 Smallville (s.) 16.00 Odłożone sprawy (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.30 Bez śladu (s.) 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Kamehák II (film czes.) 21.55 Nico (film USA-Hong Kong) 23.50 Uznany za niewinnego (film USA) 2.00 Strażnik Teksasu (s.).

PRIMA

6.35 Ziemia dinozaurów (s. anim.) 7.05 Laboratorium Dextera (s. anim.) 7.30 Atomówki (s. anim.) 8.00 Dzieciół Woody (s. anim.) 8.15 Sabrina - nastoletnia czarownica (s.) 8.45 St. Tropez (s.) 9.50 Portowi policjanci (s.) 10.50 Siódme niebo (s.) 11.50 Diagnoza morderstwo (s.) 12.50 Renegat (s.) 13.50 Kości (s.) 14.45 Gotowe na wszystko (s.) 15.40 Kości (s.) 16.40 Zabójcze umysły (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 17.45 Minuty regionu 18.00 5 kontra 5 (pr. roz.) 18.50 Milioner (kwiz show) 19.30 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Zgadnij, kim jestem (pr. roz.) 21.20 Od kołyski aż po grób (film USA) 23.30 Autostopowicz - wyścig o przetrwanie (film USA) 1.25 Sexy szansa 2.10 Zadzwoń do jasnovidza.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

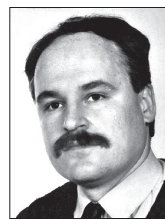
Życzenia

Niech dobry los się kłania w pas...

Dnia 13 marca obchodzi jubileusz życiowy – 70 lat
pan inż. ROMAN BADURA, CSc.
z Rychwałdu. Z tej pięknej okazji gorące życzenia dobrego zdrowia oraz wszelkiej pomyślności składają krewna Renata z córką Weroniką i synem Marcinem z rodziną. RK-040

Wspomnienia

Nie płaczcie,
nie żalcie nad moją mogiłą,
bo mi już jest dobrze...

12 marca upłynęło już siedem lat od śmierci naszego Drogiego i Niedżałowanego

śp. CZESŁAWA MŁYNKA

Nie zapomnimy o Tobie. Najbliżsi. AD-033

Jutro, 14 marca 2008, obchodziłaby 80. rocznicę urodzin

śp. WŁADYSŁAWA KRZYWOŃ
z domu Kubica. O chwilę wspomnień proszą córka Danuta i synowie Bogdan i Janusz z rodzinami. GL-176

Dnia 11. 3. obchodziłaby swoje urodziny, zaś dziś, 13 marca, przypada 15. rocznica śmierci

śp. WANDY OWCZARZY

z Karwiny Raju. O chwilę wspomnień prosi mąż i najbliższa rodzina. GL-161

Ludzie odchodzą, lecz wdzięczność
i wspomnienia zostają.

Dziś, 13. 3. 2008, mija piąta rocznica śmierci naszego Drogiego

śp. GERHARDA STUHLIKA

O chwilę wspomnień i cichą modlitwę proszą żona, córki i syn z rodzinami. RR-057

Nekrologi

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że od nas odszedł na zawsze nasz Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Szwagier i Wujek

śp. MUDr HENRYK WITALA

zamieszkały w Hawierzowie Suchej Średniej. Zmarł 9. 3. 2008 w wieku 74 lat. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w piątek 14. 3. 2008 o godz. 15.00 z sali obrzędów w Suchej Górnej. W smutku pogrążona rodzina. GL-169

Co w teatrze

SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: „Ferda Mravenec” (13, godz. 10.00); „Nejkrásnější válka” (14, godz. 19.00).

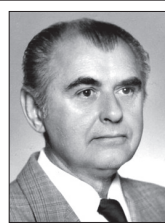
Co w kinach

KARWINA – Centrum: Asterix na olimpiadzie (13, 14, godz. 15.30); „O život” (13, 14, godz. 17.45); Pokuta (13, 14, godz. 20.00); **Ex:** Edge of Heaven (13, 14, godz. 19.00); **HAWIERZÓW – Centrum:** „Nejkrásnější hádanka” (13, 14, godz. 15.30,

„O život” (13, godz. 15.30); **CZ. CIESZYN – Central:** Obywatel Havel (13, godz. 19.00); **CIESZYN – Piast:** Step UP 2 (13, godz. 16.15); Film o pszczołach (13, godz. 14.30); Ranczo Wilkowyje (13, godz. 18.15); Asterix na olimpiadzie (14, godz. 15.30, 17.30); Jestem legendą (14, godz. 19.30, 21.30).

Co w terenie

TRZYNIEC OSIEDLE – MK PZKO zaprasza na spotkanie Klubu Dyskusyjnego „Forum” 18. 3. o godz. 17.00 do Domu PZKO im. A. Wawrosza na Tarasie. Temat: Polska

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że dnia 10 marca 2008 po długiej i ciężkiej chorobie zmarł w wieku 80 lat nasz Ukochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Pradziadek, Szwagier, Wujek i Ojciec Chrzestny

śp. TEFIL PUKOWIEC

zamieszkały w Karwinie Nowym Mieście. Pożegnanie ze Zmarłym odbędzie się w wąskim kręgu rodzinnym. W smutku pogrążona rodzina. RK-060

Wiek życia minął, praca ustała,
związki najmilsze śmierć rozerwała.

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 10. 3. 2008 zmarł w wieku 87 lat nasz Ukochany Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek i Wujek

śp. VILÉM WAWRZYCZEK

zamieszkały w Domu Opieki w Stonawie nr 1080. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w piątek, dnia 14. 3. 2008 o godz. 13.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Stonawie. Zasmucona rodzina. GL-170

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 10. 3. 2008 zmarła po ciężkiej chorobie w wieku 50 lat nasza Kochana Żona, Matka, Córka, Teściowa, Babcia, Siostra, Szwagierka, Ciocia i Kuzynka

śp. HALINA BONKOWA

z domu Franek, zamieszkała w Czeskim Cieszynie Sibicy. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek 14 marca 2008 o godz. 12.30 z kościoła rzymskokatolickiego w Sibicy na miejscowy cmentarz. Zasmucona rodzina. AD-035

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim krewnym, przyjaciółom, znajomym i sąsiadom za wyrazy współczucia, wieńce, kwiaty i udział w pogrzebie naszego Drogiego Zmarłego

śp. STANISŁAWA CACHLA

z Karwiny. Podziękowania kierujemy do ks. proboszcza Daniela Vichy za przeprowadzenie obrzędu, Bronisławowi i Andrzejowi Szyjom dziękujemy za oprawę muzyczną pogrzebu. Żona, synowie i córka z rodzinami. RK-058

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu zgonu

śp. HALINKI BONEK

całej Rodzinie składa Zarząd MK PZKO Sibica. GL-177

17.45); Pokuta (13, 14, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** „O život” (13, godz. 15.30); **CZ. CIESZYN – Central:** Obywatel Havel (13, godz. 19.00); **CIESZYN – Piast:** Step UP 2 (13, godz. 16.15); Film o pszczołach (13, godz. 14.30); Ranczo Wilkowyje (13, godz. 18.15); Asterix na olimpiadzie (14, godz. 15.30, 17.30); Jestem legendą (14, godz. 19.30, 21.30).

mniejszość narodowa na Zaozliu, rola Kongresu Polaków w jej rozwoju. Dyskutować będą: Kazimierz Kaszper, Bogusław Kokotek i Józef Szymeczek. Gośćmi spotkania będą Zygmunt Stopa i Pavel Tomčala. **KARWINA STARE MIASTO – MK PZKO** zaprasza na najnowszą prelekcję grupy turystycznej „Gorole” pt. „Fany – góry słońca i szmaragdowych jezior” Pamiro-Altaj, Tadżykistan 15. 3. o godz. 16.00 do Domu PZKO.

LIGOTKA KAMERALNA – Stowarzyszenie Obywatelskie „Klić” zaprasza na Wystawę Wielkanocną w dniach 15. – 17. 3. do sali Domu Kultury. 15. 3. o godz. 10.00 wernisaż wystawy.

KLUB NAUCZYCIELI EMERYTÓW – Obchody Dnia Nauczyciela or-

Wystawa już wielkanocna

LIGOTKA KAMERALNA (kor) – W najbliższy weekend będzie można wpaść na Wystawę Wielkanocną. W ligockim Domu Kultury organizuje ją tradycyjnie Stowarzyszenie Obywatelskie „Klić”. Wernisażowi (sobota 15 bm., godz. 10.00) towarzyszyć będzie program kulturalny w

wykonaniu dzieci z ligockiej szkoły i przedszkola oraz gnojnickiej PSP. W niedzielę zaś – o godz. 9.30 – na swój program zapraszają dzieci i młodzież z miejscowego zboru Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. oraz skrzypaczka **Ellen Klodová** z Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego.

Pożegnanie Jerzego Wójcika

KOSZĘCIN (mro) – Na dwa dni zaplanowane są uroczystości pogrzebowe dyrektora artystycznego Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”. Rozpoczną się one od nabożeństwa żałobnego w intencji **śp. Jerzego Wójcika** w Katowicach, jutro o godz. 14 w katedrze Chrystusa Króla. Mszę Świętą celebrować będzie arcybiskup **Damian Zimoń**, metropolita katowicki. Msza Święta pogrzebowa odbędzie się w Warszawie w poniedziałek 17 bm. o godz. 14 w kościele pw. św. Karola Boromeusza na Starych Powązkach. Prochy Jerzego Wójcika zostaną złożone w historycznych katakumbach Cmentarza Powązkowskiego.

Jarmark z »Błędowanami«

HAWIERZÓW (dc) – W sobotę odbędzie się w Domu Towarzyskim „Reneta” pierwszy jarmark wielkanocny. W godz. 10-18 można będzie przyręczyć się wyrobom rękodzielniczym, zobaczyć malowanie pisanek, przygotowywanie wyrobów cukierkowych, przedzenie na kołowrotku, tworzenie dekoracji kwiatowych, koszyków i wiele innych atrakcji. Imprezie towarzyszyć będzie program artystyczny. Na uwagę zasługują przede wszystkim występy zespołów „Vonička” (o godz. 11.30 i 14.00), grupy szermierki historycznej „Gryff” (o godz. 15.00) oraz występ ZR „Błędowanie”, który będzie jednym z głównych punktów programu.

Firmy budowlane
SWABUD i SWAKOŃ
docieplenie elewacji
przyjmujemy zlecenia na 2008 r.
kom. 776 218 494, 608 556 915
SWABUD-INSIDE
tynki i wylewki (potery)
wykonywane maszynowo
kom. 774 278 457
Szybka i fachowa realizacja zleceń.
Cieszyn, Puńcowska 93
www.swabud.cz

▲ Biblioteka Miejska przy ul. Havička zaprasza zainteresowane panie (również mamusie z maluchami) na zajęcia plastyczne – „Malowanie na jedwabiu i innych tkaninach” 14. 3. o godz. 10.00. Prosimy zabrać z sobą odpowiednią tkaninę, kosulkę itp.

▲ Ośrodek „Strzelnica” zaprasza na „Irlandzki wieczór” 15. 3. o godz. 19.00 do Jazz Klubu. W programie grupy „Celtic Cross” i „Irish Rose” oraz grupa taneczna „Kanafas”. **HAWIERZÓW MIASTO – Klub** Kobiet zaprasza na spotkanie klubowe 13. 3. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuszka 2.

Oferty

MAŁOWANIE, wszelkie prace malarzarskie. Tel.: 603 854 651. GL-008

DOMY RODZINNE – sprzedaż
Chata rekreacyjna w Rzece, pod lasem. Cena do negocjacji. 777 077 277.
Chata rekreacyjna w Gnojniku, parcela 20 a, możliwość rozbudowy na dom rodzinny. Cena 690 tys. kc. 777 077 277.
Obiekt rekreacyjny w Lesznej Dolnej, z garażem, parcela 20 a włącznie z parcelą budowlaną. Możliwość kolaudacji na mieszkanie. Cena do negocjacji. 777 077 277.
OBIEKTY KOMERCYJNE
Do wynajęcia lokale użytkowe, Cz. Cieszyn, ul. Smetany. 777 077 277.
Sprzedaż warsztatu samochodowego, Cz. Cieszyn. 777 077 277.
Do wynajęcia biura, Cz. Cieszyn. 777 077 277.
PARCELE
Oferujemy parcele w różnych miejscach, różnej wielkości, do różnych celów (Zuków D., Stanisławice, Gnojnik, Oldrzychowice). 606 757 577.
MIESZKANIA – oferty
Do wynajęcia 3+1 w Cz. Cieszynie, ul. Dworcowa, czynsz 9 000 kc na miesiąc. 777 077 277.
Potrzebują państwo sprzedać lub wynająć mieszkanie? Korzystajcie z naszych usług. **Czekamy na oferty.**
Oferuje:
Jan Czernek
558 711 842
606 757 577
777 077 277

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Mam w duszy smutek i niepokój

Do poniższych refleksji skłoniły mnie dwa znaczące artykuły w „GL” z dnia 23 lutego br.: „Szyfrowe prace / Praca od podstaw” oraz „Inne spojrzenie na historię”. Tym razem w pełni podzielam zdanie obu autorów. Zafascynowały mnie szczególnie wypowiedzi p. A. Krumnika – „(...)a nauczyciele w szkołach robią niewiele(...) są przecież ograniczeni planem nauczania(...)”. Po czym stwierdza: „(...)teraz dostanie mi się od nauczycieli”. Również ja oczekuję „słusznego obiektywnego lania”, zamierzam bowiem dorzucić garść swoich przeżyć dotyczących utrwalania polskości i patriotyzmu.

Patriotyzmu uczyli mnie moi rodzice, polskość była dla nich świętością. W czasie okupacji hitlerowskiej ojciec był nagminnie prześladowany, co zakończyło się jego wywózką do III Rzeszy, do pracy w nieludzkich warunkach westfalskiej kopalni. Następną lekcją patriotyzmu była moja szkolna edukacja w niemieckiej szkole (bo polskie zamknięto). Przychodząc tam jako 7-latek, nie znałem żadnego słowa po niemiecku, a za każde słowo „po naszymu” byliśmy karani cielesnie... Naukę w Polskiej Szkole Wydziałowej w Cz. Cieszynie rozpocząłem w 1947 r. Niewiele mieliśmy wiedzy z języka polskiego, brakowało podręczników. Za to mieliśmy wspaniałych pedagogów. Najbardziej utkwiły mi w pamięci świetne polonistki: p. Matejówna i Czyżówna. Nie posiadały tytułów naukowych, na co dzień umiały w nas jednak wszczepiać patriotyzm, normalnie po ludzku, bez planów nauczania... I to zarówno na lekcjach, jak w czasie przerw na korytarzu. Pamiętam, że czasem zdarzyło mi się powiedzieć głośnie – słowo czy zdanie – gwarą. Wtedy pani nauczycielka przywoływała mnie i grzecznie w zaufaniu poprawiała moją wypowiedź. Powtarzałem po niej i zampamiętywałem. Właśnie dzięki tym zacnym wychowawcom i nauczycielom do dziś param się amatorsko piórem!

A jak to wygląda dziś? Podam przykład sprzed bodajże 5-7 lat z Polskiego Gimnazjum w Cz. Cieszynie. W drodze z dyrekcji nie potrafiłem trafić do wyjścia z budynku. Grzecznie pytam więc uczniów na korytarzu: „Przyjaciele, jak można stąd wyjść na zewnątrz?” Natychmiast przychodzi odpowiedź: „To macie panoczku ganc jednoduche, pujudziecie prosto, potym skryncicie w prawo a po tej zielonej galandrze dóndziecie aż na pole”. Byłem bliski omdlenia, poczułem tętno bliskie zawalowi... Na razie przeżyłem. Po tych artykułach odżyły wspomnienia! Niedawno pytam znajomego studenta: „Komu kibicujesz w czasie meczu Czechy-Polska? Odpowiedź: „To je samozrzejme – Czechóm, dyć żyjym w Czechach...”

Resztę zostawiam bez komentarza. Domyślam się jednak, dlaczego jesteśmy dziś mniejszością narodową, dlaczego brak nam dzieci w polskich szkołach, dlaczego nie znamy pojęcia patriotyzmu i miłości do OJCZYZNY!

JÓZEF KULA, Stanisławice

Żeby nie »drażnić«?

„Pisać po polsku do gminy – jak to łatwo powiedzieć” – chciałoby się powiedzieć po apelu Tadeusza Wantuły na sejmiku w Milikowie. Ale:

1. Do Gazety Piotrowickiej przesyłał MK PZKO w Markłowicach i Piotrowicach informację o Szengen i „Dodatku do leksykonu PZKO”. W materiale o Szengen cenzor tylko raz zmienił nazwę Piotrowice na czeską, natomiast w drugim artykule naliczyłem w polskim tekście 20 zmian polskich nazw na czeskie.

2. Mała gmina tylko z jedną tablicą wjazdową, bo wyjazdowa to wjazdowa do następnej gminy i tylko jedna polska radna na 8 czeskich. Tutaj odpisano nawet po polsku na zapytanie o działalność komisji ds. mniejszości narodowych. Mglisto, ale jednak. Nie chcę drażnić, bo potem, jak powiedziała dla „GL”, mogą nie zostać przyznane pieniądze na grant, lub co gorsza może zostać zlikwidowana jedyna polska klasa w tej wiosce pod pretekstem, że i tak do niej chodzą dzieci z sąsiedniej wioski, bo mają bliżej.

3. Prezes dużego koła w dużej wiosce powiedział mi, że pani wójt dała mu do zrozumienia, że wszystkie granty będą popierane, o ile nie będzie się chciał polskich nazw ulic, a także tablic wjazdowych.

4. W pewnej gminie wójt (po przodkach zostało mu tylko „sz” w nazwisku) przekonuje swoich naiwnych 5 polskich radnych, że na tablicę wjazdową nie przysługuje dotacja

z województwa. I tych 5 radnych (na 8 czeskich) nie robi w tym kierunku nic, zresztą w ub. kadencji było ich 7 na 6 i też nic się nie działo, bo wszyscy się boją wójta. Jeden radny przyznał, że wójt mu przekazał informację, że tablice wjazdowe nie będą refundowane przez województwo i dlatego gmina we własnym zakresie robi tablice powiatową. I wilk syty (może nie bardzo) i owca cała. A co pozostali radni? Może tu też wchodzi pod uwagę pieniądze z tzw. grantów. I owszem, przyznał jeden z prezesów dwu kół działających w tej gminie. W moim odczuciu i tak chodziło o psie pieniądze (15 000 kc) na zapłacenie 3 zespołów występujących na imprezie w tej gminie pomniejszone o 19% VAT, czyli w istocie o 12 000 kc i to raz na 5 lat.

5. W innej znów gminie, na list z pytaniem o komisję ds. mniejszości narodowych odpisał jej szef, prezes MK PZKO o 400 członkach, po czesku (co stało się tylko w dwu wypadkach na 20 wysłanych listów), że jest szefem komisji, drugim jej członkiem jest członek ruchu przesyłającego list, a nazwisk pozostałych członków nie może podać, bo musiałby uzyskać ich zgodę. Tutaj już są tablice wjazdowe polskie, ale już kilka razy zostały zamazane.

6. Drodzy radni, chyba nadszedł wreszcie czas, by przestać się bać działać, żeby nie „drażnić”, i podnieść czoło. Bo historia może Wam tego nie wybaczyć! JAN BAŁWAN

Sprostowanie

Do korespondencji p. Tadeusza Gojniczka, opublikowanej w Hyde Parku w „GL” z 6 bm., wkraść się w czasie przepisywania błęd. T. Gojniczek jest bowiem absolwentem gimnazjum na orłowskich Obrokach z 1938 roku, a nie – jak podaliśmy – z 1958. Zarówno autora, jak i Czytelników przepraszamy!

Redakcja

ROZGRYWKI WZNAWIA TRZECIA I CZWARTA LIGA PIŁKARSKA

Wiosna w sercach piłkarskich kibiców

Wiosna obudziła się nie tylko w parkach i w ogrodach, ale również w sercach kibiców piłkarskich. Zbliżający się weekend będzie stać pod znakiem startu rewanżowej rundy rozgrywek w trzeciej lidze (MŠLF) oraz czwartej (Dyvizji). Z naszych drużyn jako jedyni zaliczą mecz na własnych śmietniach piłkarze dywizyjnej Slavii Orłowa (w sobotę z Wielkimi Karłowicami). Trzecioligowa Karwina zmierzy się w niedzielę na wyjeździe z Zabrzegiem, a dywizyjny Hawierzów w Bohusławicach. Hawierzów szykuje się do kolejnego meczu o przysłowiowych sześć punktów. Ostatni zespół tabeli przegrał w ubiegłą niedzielę u siebie 1:2 z Banikiem Ostrawa B, w zaległym meczu 14. kolejki.

MŠLF
MFK KARWINA

Siódmy zespół trzecioligowej tabeli zdecydował się wyremontować nie tylko swój zniszczony stadion w Raju, ale przebudowę przeszła też kadra piłkarska. Oś drużyny pozostała ta sama, trener Pavel Hajný może jednak wystawić w Zabrzeżu znacznie silniejszą jedenastkę. Do defensywy Karwina pozyskała 30-letniego Josefa Hoffmanna z Kladna, piłkarza, który posiada w swoim dorobku mistrzowski tytuł wywalczony z Banikiem Ostrawa. Z drugoligowego Trzyńca przeprowadził się nad Olzę duet Brezničan, Miko – obaj sprawiali w sparingach bardzo korzystne wrażenie. W zremisowanym meczu kontrolnym z Rožnovem pod Radhoszczem właśnie Brezničan i Miko załatwili obie bramki dla Karwiny. Debiut na pozycji bocznego obrońcy zaliczył w niedzielę utalentowany Tomáš Helštýn, wypożyczony do Karwiny z Banika Ostrawa. W spotkaniach towarzyskich dobrą formę utrzymywali napastnicy Opic z Souradą, obaj powinni pojawić się w niedzielę w wyjściowej jedenastce. Jako alternatywę do ataku trenerzy Pavel Hajný i Marek Poštulka mają

Fot. IVO DUDEK

Patrik Miko (z lewej) wzmocnił Karwinę z drugoligowego Trzyńca.

Juroszka i Suster, ten ostatni wrócił do Karwiny z dywizyjnego Hawierzowa. – *Wzrosła konkurencja w drużynie, co zazwyczaj wróży pozytywnie* – powiedział „GL” trener Karwiny Pavel Hajný. – *Nie mamy jednak wygórowanych celów. Przynajmniej musimy się już z myślą o nowym sezonie, by skonsolidować zespół* – dodał karwiński szkoleniowiec.

KADRA MFK KARWINA – bramkarze: Kučera, Gradek; obrońcy: Reichl, Gill, Brezničan, Mašlej, Michálek, Valový, Helštýn; pomocnicy: Knöťig, Miko, Vávra, Chlebek, Giňa, Jursa, Hoffmann; napastnicy: Opic, Juroszek, Sourada, Šuster.

DYWIZJA E
SLAVIA ORŁOWA

Orłowianie pod wodzą trenera Mirosłava Čopjaka powstali jak feniks z popiołów. W drugiej części jesiennej rundy udało się Slavii z powodzeniem wybrnąć ze strefy spadkowej i do startu rewanżowej rundy gracze przystępują bez zbyteknych obciążeń psychicznych. O dobrej atmosferze w drużynie świadczy m.in. fakt, że Slavia bez straty punktu zwyciężyła w zimowym turnieju w Olbrachcicach. Podczas turnieju

Refotal Cup świetnie funkcjonowała też defensywa. Orłowianie stracili zaledwie dwie bramki. – *Radość sprawiali mi także ofensywni piłkarze, mile zaskoczył chociażby Tomáš Věčorek* – powiedział „GL” trener Orłowej Miroslav Čopjak. W Orłowej nie doszło do wielkich zmian. Skończyli tylko R. Štáčka, Olbort (obaj Stara Biela) i P. Lička (Bohuslavice), wrócił zaś Karel Sochora (z Hawierzowa), z Witkovic zdobyto młodego i perspektywicznego Prčíka, zaś bliski przejścia do Orłowej jest też Robert Schimke. Nie zmienił się w Orłowej dopoludniowy termin rozgrywanych spotkań, trener Čopjak ma jednak nadzieję, że w wiosennym sezonie na orłowski stadion znajdzie drogę znacznie więcej kibiców. – *Piłkarze grają przede wszystkim dla kibiców. I potrzebują czuć presję ze strony swoich fanów, w przeciwnym razie grają bez ikry* – stwierdził Čopjak.

KADRA SLAVII ORŁOWA – bramkarze: Szarowski, Hulva, Balko; obrońcy: Hübner, Bajzath, Drozd, A. Věčorek, Novák; pomocnicy: Široký, Kadlčák, Lukan, Prčík, Sochora, Hřulák, Knap, Noščák; napastnicy: Kopel, Hanusek, T. Věčorek, Schimke (?), Korč.

MFK HAWIERZÓW
Hawierzowianie mają już w nogach przegrany zaległy pojedynek 14. kolejki z Banikiem Ostrawa B (relacja w poprzednim numerze „GL”) i swoją uwagę koncentrują już na następnym meczu – z Bohusławicami. Dla obu zespołów będzie to chyba kluczowy pojedynek sezonu. Przegrany powiększy bowiem swoją, już i tak pokazań, stratę w strefie spadkowej.

KADRA MFK HAWIERZÓW – bramkarze: Pacanovský, Chlebek; obrońcy: P. Drozd, Škoda, R. Bielan, Kroužek, Hančín, Blažek; pomocnicy: Pristáš, Bernatík, Kisel, Holý, Špička, Ganaj, Pliska; napastnicy: Lakatos, Stauffčík, Punčochář, Urban.

JANUSZ BITTMAR

Pod prysznicem

Nie tylko Don Kichot walczył z wiatrakami. Przegrana bitwa z sędziami wszczęli w tym tygodniu działacze ekstraklasy klubu HC Stalownicy Trzyńca. Hokeiści spod Jaworowego czują się pokrzywdzeni w ćwierćfinałowej serii ze Slavią Praga i przytaczają przykład niedzielnego meczu w Werk Arenie, w którym to sędziowie nie uznali im regulaminowej bramki na 1:0 strzelonej przez Sekeráša. Trzytętnie przegrali 2:4, w poniedziałek 0:1 i

wczoraj wieczorem bliscy byli odpadnięcia z playoffs. Nerwy robią swoje, zwłaszcza wtedy, gdy dzieje nam się krzywda, ale nie jesteśmy w stanie wpłynąć na losy wydarzeń. Sędziowie nie są „świętymi krowami” i każdy z klubów ma pełne prawo do krytyki, inna sprawa, że w większości przypadków krytyka mija się z celem, bo co gorsza, może obrócić się przeciwko protestującemu. Warto jednak walczyć o swoje prawa. Tylko tchórze milczą. (jb)

Tylko tchórze milczą

Sport Polski

● **LEPISTOE ZDYMISJONOWANY.** Prezydium PZN podjęło decyzję o rozwiązaniu umowy w trybie natychmiastowym ze szkoleniowcem polskiej kadry skoczków – Hannu Lepistoe. Decyzję tę przekazał mediom prezes PZN Apoloniusz Tajner. Fin nie pojedzie na ostatnie zawody PŚ do Planicy. Zastąpi go tam jego dotychczasowy asystent – Łukasz Kruczek. – *Jestem bardzo rozczarowany, bo wcześniej uzgodniłmy już cały plan na dłuższy okres, kolejne sezony. Poprzedni rok był tak fantastyczny, że oczekiwania przed obecnym były ogromne. Ja oczekiwałem wiele, a media i kibice jeszcze więcej. I kiedy wyniki nie przysły, wszyscy stwierdzili, że jesteśmy słabi, że Lepistoe się nie nadaje* – powiedział Fin, który od sezonu 2006/2007 był trenerem reprezentacji Polski w skokach narciarskich.

● **GWIAZDY EKSTRAKLASY LEPSZE OD REPREZENTACJI POLSKI.** W pokazowym meczu rozegranym na stadionie Pogoni w Szczecinie reprezentacja

Polski przegrała z Gwiazdami Orange Ekstraklasy 2:3. To pierwsza porażka ekipy Leo Beenhakkera od 17 października, gdy w Łodzi Polacy ulegli Węgom 0:1. W Szczecinie zagrała jednak zbieranina piłkarzy, z których tylko niewielu ma realną szansę na udział w czerwcowych mistrzostwach Europy. W składzie Beenhakkera byli to Jacek Krzynówek i Łukasz Garguła. Zagraniczne gwiazdy Orange Ekstraklasy do przerwy prowadziły już 2:0, biało-czerwoni dodali gazu dopiero w drugiej połowie. Bramki: 74. Garguła, 89. Wawrzyński – 1. Arboleda, 40. Ivanovski, 79. Chinyama.

● **WYGRANA KOSZYKARZY ZGORZELCA.** Koszykarze PGE Turów Zgorzelec wygrali na wyjeździe z BC Kijów 71:59 (24:16, 10:9, 15:11, 22:23) w pierwszym meczu 1/8 finału Pucharu ULEB, czyniąc pierwszy krok na drodze do wywalczenia awansu do turnieju finałowego z udziałem ośmiu ekip. Udział w Final Eight w Turynie debiutującego w europejskich pucharach Turowa był wielkim sukcesem klubu. (jb, PAP)